

Стратегія розвитку міста Кременчука на період до 2028 року

м. Кременчук, 2017 р.

Стратегія розвитку міста Кременчука на період до 2028 року розроблено за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади. Зміст документу є виключною думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію Уряду Канади.

Проект ПРОМІС спрямовано на зміцнення муніципального сектору в Україні, впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку; створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримки процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях.

www.pleddg.org.ua

Зміст

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДИ	4
ВСТУП	5
1. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ	7
2. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА	11
3. ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ	14
4. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІСТА	23
4.1. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. МІСТО РОЗВИНЕНОГО ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО БІЗНЕСУ	24
4.2. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЇ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ	32
4.3. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНЕ ТА ЕКОБЕЗПЕЧНЕ МІСТО	38
4.4. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ D. КРЕАТИВНИЙ ЖИТТЄВИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ	51
5. СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ	59
6. УЗГОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ З ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ РЕГІОНУ	61
7. МОНІТОРИНГ І ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ	63

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. ПРОФІЛЬ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

ДОДАТОК 2. ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ БІЗНЕСУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

ДОДАТОК 3. ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

ДОДАТОК 4. СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ З РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

Звернення до громади

Шановні _____!

Міський голова

Малецький В.О.

Вступ

Глобальною тенденцією сучасного світу є зростання ролі регіонів і окремих територіальних громад як одиниць регіонального й місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації, демократизації та глобалізації.

Надмірна централізація управління, недосконала фінансово-економічна база місцевих органів влади призвели до виникнення значних диспропорцій у територіальній структурі економіки, накопичення на місцях господарських, економічних та соціальних проблем. Системні потрясіння, які відчули на собі органи регіональної та місцевої влади України впродовж кризового періоду, нові виклики, які склалися в сучасний період, сформували нові вимоги щодо досягнення їх збалансованого розвитку; розв'язання специфічних проблем регіонів і окремих населених пунктів, стимулювання міжмуниципальної співпраці.

З прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» відбулась передача владних повноважень на базовий рівень місцевого самоврядування для реалізації принципу субсидіарності. Поряд з реформою державної регіональної політики, яка завершила перший етап – формування нормативної бази, в Україні відбулася широка бюджетна децентралізація. В результаті якої міста обласного значення та об'єднані територіальні громади отримали значні додаткові ресурси для свого розвитку.

Для ефективної реалізації регіональної та місцевої політики необхідно узгодження цілей, пріоритетів, завдань і заходів центральних, регіональних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування стосовно як розв'язання нагальних проблем розвитку, так і досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому розробка та реалізація Стратегії розвитку міста здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів: Державна стратегія регіонального розвитку України на період до 2020 року та План заходів з її реалізації; Стратегія розвитку Полтавської області до 2020 року та План заходів з її реалізації.

Фінансування заходів і проектів Стратегії розвитку міста передбачається за рахунок: міського бюджету; міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів об'єднаних на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм, у тому числі програм подолання депресивності територій; угод щодо регіонального розвитку; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку.

За підтримки міжнародних донорських організацій міста прагнуть реалізувати дії з підтримки заходів, що стосуються підвищення науково-технічного потенціалу, розвитку підприємництва, демократизації процесів управління, гендерного бюджетування та підвищення ролі жінок в процесах управління громадою, тимчасового розміщення та розселення переміщених осіб, їхньої інтеграції у приймаючих громадах. Ці проекти є частиною довгострокової підтримки країн ЄС, США, Канади та інших країн світу.

Заходи з розробки Стратегії розвитку міста Кременчука реалізовано відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів», Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 року N 79 «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій

розвитку та планів заходів з їх реалізації», Стратегії розвитку Полтавської області до 2020 року.

Мета Стратегії розвитку міста полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил громади, раціональне використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу.

Нерівність між жінками та чоловіками призводить до економічних спотворень і стримує економічне зростання, тоді як увага до ґендерних відмінностей і нерівності сприяє сталому місцевому економічному розвитку. Саме тому робота над аспектами ґендерної рівності була невід'ємною частиною розробки Стратегії розвитку міста Кременчука. В Стратегії приділено увагу рівній участі жінок і чоловіків в економічній діяльності, визначено економічні можливості та перешкоди. Місто надаватиме підтримку забезпеченню якісного працевлаштування жінок і чоловіків в рамках ініціатив зі створення робочих місць, забезпечуватиме врахування голосу жінок в управлінні містом і застосовуватиме на практиці принципи ґендерної рівності гарантовані Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Стратегія спрямована на економічний розвиток як процес стратегічного партнерства, який допомагає прискоренню зростання продуктивності місцевої економіки через стимулювання інвестицій у нові та існуючі підприємства з високим потенціалом до зростання, створення умов для цього розвитку на тривалий період. Економічний розвиток спрямований на виробництво найбільшої кількості благ і створення максимальної кількості робочих місць за рахунок реалізації переваг конкурентоспроможності, яка полягає у динамічному й більш стабільному розвитку у порівнянні з іншими регіонами, у розвитку місцевих фірм, що перемагають своїх конкурентів з інших регіонів (зі збуту, експорту, продуктивності, доходів) та джерелом якої є місцеві умови для ведення бізнесу – сприятливе бізнес-середовище.

Обґрунтування положень Стратегії розвитку міста здійснено на основі статистичних показників розвитку України, Полтавської області та аналітичної й оперативної інформації управлінь і відділів міськвиконкомів, райдержадміністрацій, аналітичних досліджень і прогнозних розрахунків, чинних законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, місцевих органів влади з урахуванням міжнародних правових актів і міжнародних угод.

Розпорядженням міського голови від 08.07.2017 року № 223-Р, з метою розробки Стратегії розвитку м. Кременчук створено Робочу групу зі стратегічного планування за участі представників управлінь і відділів міськвиконкому, депутатів міської ради, керівників підприємств і установ, підприємців, представників громадських асоціацій, незалежних експертів.

Підготовче засідання Робочої групи відбулося 14 липня 2016 року, на якому учасники ознайомилися з методологією процесу розробки Стратегії розвитку міста, обговорили Дорожню карту її розробки на весь період роботи, визначили обсяги необхідної інформації та її джерела для формування Профілю громади міста, а також обговорили методологію проведення опитування керівників підприємств і підприємців.

У процесі розробки Стратегії фахівці Проекту Партнерство для розвитку міст (ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Уряду Канади, здійснювали методичне забезпечення, експертний аналіз даних і результатів досліджень, отриманих під час здійснення процесу планування, забезпечували надання консультаційних послуг з питань, які належать до усіх аспектів стратегічного планування та розвитку громади.

1. Методологія розробки Стратегії

При всій різноманітності моделей і методів стратегічного планування, вони мають три великі блоки, притаманні будь-якому проектному циклу: аналіз – планування – впровадження, для яких, за необхідністю, завжди передбачається можливість ітерації, тобто повторення по колу, але на якісно новому рівні.

Під час розробки Стратегії розвитку міста Кременчука (Стратегія) та Плану її реалізації використано методологію, яка складається з 6 логічних етапів: 1) Організація роботи зі стратегічного планування; 2) Аналіз середовища та факторів розвитку територіальної громади; 3) Визначення місії, бачення, сценаріїв і напрямів розвитку громади; 4) Розробка планів дій (Плану реалізації Стратегії); 5) Громадське обговорення та ухвалення Стратегії та Плану її реалізації; 6) Моніторинг і впровадження Стратегії.

Рис. 1. Схема процесу розробки Стратегії

Для передбачення та запобігання появі негативних екологічних впливів на довкілля, які можна очікувати в результаті впровадження Стратегії, використовується Стратегічна екологічна оцінка (СЕО). СЕО – системний і запобіжний процес аналізу впливу на довкілля запропонованих проектів документів розвитку стратегічного характеру. Після визначення можливих позитивних і негативних впливів, у разі необхідності, Стратегію розвитку громади міста можна доопрацювати для подальшого розширення позитивних впливів і зменшення можливих негативних впливів. СЕО сприяє ефективній реалізації ініціатив з місцевого розвитку, забезпечуючи інтеграцію пріоритетів екологічної збалансованості до розвиткових ініціатив.

Етап 1: Організація роботи зі стратегічного планування

Робоча група зі стратегічного планування (РГ)

Розпорядженням міського голови визначено групу осіб, яких було запрошено до роботи над Стратегією, які ухвалювали всі рішення, необхідні для розвитку міста. Саме на засіданнях Робочої групи були презентовані, обговорювались усі напрями роботи та ухвалювались відповідні рішення. Склад РГ сформований із: (1) органи місцевого самоврядування (представники міської ради та її виконавчих органів), (2) приватні компанії (представники великих, середніх, малих підприємств і приватні підприємці) (3) громадські організації. Важливим є включення до складу РГ представників організацій, які опікуються питаннями гендерної рівності й охорони довкілля. Створення саме такого типу партнерства стає вагомим чинником, який підвищує якість та цінність кінцевих матеріалів і зміцнює ймовірність того, що проекти, які включено до Стратегії будуть впроваджені, а цілі, визначені у ній будуть реалізовані.

Графік проведення робіт зі стратегічного планування

Графік розробки Стратегії та Плану її реалізації став головним інструментом управління процесом планування. Графік розроблявся виходячи з потреб РГ і працівників органів місцевого самоврядування для забезпечення вчасної реалізації усіх етапів виконання робіт зі стратегічного планування.

Етап 2: Аналіз середовища та чинників розвитку територіальної громади

Профіль (Паспорт) громади

Інформаційною основою для планування розвитку територіальної громади має бути базовий документ, що є аналітично-описовою частиною Стратегії. Аналітично-описова частина має назву Профіль громади та розміщується у Додатку до Стратегії. В Профіль громади виконаний аналіз кількості, якості та динаміки зміни ресурсів громади. Для аналізу необхідно бачити стійкі тенденції, отже доцільна наявність показників не менше ніж за 5 років. Після кількісного аналізу були сформульовані якісні висновки. Цей документ став відправним пунктом для членів Робочої групи при обговоренні й досягненні консенсусу щодо критичних проблем, які стоять перед громадою. Аналітичні матеріали Профілю громади також використовувалися в аналізі SWOT.

Проведення опитування думки представників громадськості й бізнесу

Дослідження думки представників місцевого бізнесу стало обов'язковим елементом аналізу середовища в процесі стратегічного планування. Зібрана інформація зводиться до єдиного документу, який відображає консолідовану думку представників органів місцевого самоврядування, ділових кіл і громадськості міста. Корисним стало проведення опитування щодо ставлення представників міста до планів, напрямів розвитку, пріоритетних галузей економіки та бажання співпрацювати в рамках роботи над зміцненням місцевої економіки.

Розробка SWOT-аналізу

Зовнішній аналіз – оцінка основних загроз і можливостей, що визначаються зовнішнім щодо міста середовищем і внутрішній аналіз – аналіз сильних і слабких сторін громади, забезпечують визначення основних проблем розвитку територіальної громади. Добре розуміння цих чотирьох аспектів ситуації в громаді допомагає точніше спрямувати планування заходів з прискорення розвитку громади на максимально можливе використання сильних сторін, виправлення слабких сторін, використання наявних можливостей і усунення загроз. SWOT-аналіз проводився в цілому по місту та розрізі визначених пріоритетних напрямів його розвитку.

Етап 3: Визначення місії, бачення, сценаріїв і напрямів розвитку громади

Складання стратегічного бачення та місії міста

Аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища територіальної громади та розробка Бачення виконувалися паралельно, що забезпечило відображення в Стратегії очікувань основних зацікавлених сторін. На практиці, процес стратегічного планування Робочою групою починався з визначення Місії та Бачення бажаного стану територіальної громади у майбутньому. Бачення бажаного майбутнього територіальної громади – це образ, що має оволодіти всією громадою й надихати її. Місія територіальної громади – це причина появи, основне призначення та сенс її існування, сукупність унікальних історичних і сучасних особливостей і конкурентних переваг громади, які у неї вже є, та які громада хотіла б зберегти для подальшого розвитку або здобути у процесі свого розвитку. Бачення майбутнього і Місія територіальної громади були ретельно розглянуті й затверджені РГ, а також донесені до всіх громадян міста.

Згода щодо напрямів і пріоритетів розвитку міста

Після відповідного аналізу, на засіданні РГ обговорювалися аналітичні матеріали та їх результати. На цьому засіданні досягався консенсус щодо пріоритетів розвитку, що є визначальними для міста. Бажана «траєкторія» розвитку, що мала привести громаду до Бачення, складалася з низки стратегічних напрямів розвитку, які мають відповідати не тільки

Баченню розвитку й Місії територіальної громади, але й базувались на проведеному аналізі її розвитку та перевагах, ресурсах і визначальних можливостях.

Стратегічні напрями на бажаній «траєкторії» розвитку вказують на шляхи досягнення саме цього стратегічного Бачення. З визначенням напрямів розвитку було продовжено процес свідомого вибору конкретних способів, системи цілей і результатів розв'язання визначених проблем, реалізації можливостей. Кожен зі стратегічних напрямів конкретизувався у стратегічних і оперативних цілях.

Етап 4: Розробка планів дій (Плану реалізації Стратегії)

На наступному етапі стратегічного планування за кожним з визначених напрямів розвитку розроблялися стратегічні (загальні) цілі, на основі яких формулювалися цілі нижчого порядку – оперативні цілі.

Стратегічні цілі виходили зі стратегічного Бачення й стратегічних напрямів і утворювали рамки, в яких приймалися рішення щодо конкретних цілей і заходів. Сукупність стратегічних цілей відповідала конкретному стратегічному напрямку.

Рис. 2. Схема побудови Стратегії

Оперативні цілі показували, як необхідно проводити зміни та визначати стратегічні цілі кількісно, показували терміни виконання, конкретних виконавців, результат виконання, обсяги та джерела фінансування, конкретні заходи. За кожною оперативною ціллю розроблялася низка проектів, що відображають, які заходи необхідно здійснити, якого результату необхідно досягти, хто є відповідальним за реалізацію даного проекту, хто є виконавцем і співвиконавцем конкретного заходу, який строк виконання, який обсяг прогнозованих коштів необхідно залучити та з яких джерел їх можна отримати для реалізації даного проекту.

План дій / План реалізації Стратегії презентувався перед членами РГ, яка його затвердила.

Етап 5: Громадське обговорення та ухвалення Стратегії та Плану її реалізації

Склавши Стратегію розвитку та План її реалізації включно з Планом моніторингу виконання, РГ ініціювала проведення громадського обговорення. Після проведення громадського обговорення допрацьовані проекти документів подавалися на розгляд і ухвалення міської раді в якості політики міста.

Етап 6: Моніторинг і впровадження Стратегії

Управління впровадженням Стратегії повинно складатися з двох частин. Перша політична складова декларує бажання досягти цілі, ухвалювати рішення та розподіляти повноваження щодо виконання завдань. У другій частині повинно йтися про виконавчі органи, які виконуватимуть проекти.

Система моніторингу має включати: орган з моніторингу (необхідно створювати з врахуванням особливостей територіальної громади); документ (Положення) про систему моніторингу виконання Стратегії (у Стратегії є окремий розділ з описанням системи моніторингу її впровадження); систему індикаторів (результатів) виконання Стратегії (кількісні та якісні показники / індикатори).

Визначення органів, відповідальних за реалізацію Стратегії

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегії, необхідно створити орган / інституцію, яка би займалась її впровадженням. Забезпечення впровадження – це управлінське завдання, яке передбачає контроль за діяльністю численних організацій, які задіяні у процесі виконання проектів та заходів Стратегії. Цим має займатись Комітет з управління впровадженням, створений з представників органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості. Ця група добре організованих професіоналів уособлює політичну волю реалізувати заплановані зміни.

Система індикаторів оцінки ефективності впровадження Стратегії

У системі стратегічного планування моніторинг і оцінка є заключним етапом розробки Стратегії та здійснюються протягом усього періоду її впровадження. Інструментом моніторингу є система комплексних показників (індикаторів), які відображають як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчують їхню відповідність стратегічним цілям Стратегії розвитку громади.

Система моніторингу ефективності виконання Стратегії передбачає багаторівневу ієрархічну модель системи індикаторів.

2. Коротка характеристика міста

Кременчук – місто обласного значення, адміністративний і промисловий центр України, з населенням 222325 осіб (на 1 січня 2017 року). Розташоване майже в центрі України, на березі річки Дніпро, в його середній течії на кордоні лісостепу та степу. Територія міста становить 9586 га, протяжність з півночі на південь – 30 км.

Місто розташоване в 119 км від міста Полтави та 286 км – від Києва. Місто межує з Кам'янопотоцькою, Білецьківською, Рокитненською, Потоківською сільськими радами та з Піщанською, Новознам'янською і Омельницькою сільськими об'єднаними територіальними громадами. Найближчі міжнародні аеропорти знаходяться: м. Бориспіль – 254 км; м. Київ – 293 км; м. Дніпро – 166 км; м. Харків – 250 км. Кременчук має діючий гелікоптерний майданчик Кременчуцького льотного коледжу Національного авіаційного університету, який здатний приймати гелікоптери різних класів.

Кременчук – значний залізничний вузол, який сформувався на перетині трьох напрямків – Кременчук – Полтава, Кременчук – Користівка та Кременчук – Ромодан. Місто має пряме залізничне сполучення з багатьма регіонами країни.

Основною водною артерією Кременчука є Дніпро, а саме його частина, перетворена на Дніпродзержинське водосховище, яке розділяє місто на лівобережжя (власне Кременчук) та правобережжя (Крюків). Перевагою міста є наявність вантажного та пасажирського портів. Кременчуцький річковий порт, який знаходиться на лівому березі Дніпра, обслуговує вантажні перевезення, в основному, в напрямку Києва, Кам'янського, Херсону, Дніпра.

Місто має розвинену мережу автомобільного транспорту, який зв'язує його з усіма регіонами України. Через Кременчук проходять автомагістралі Бориспіль – Дніпро і Полтава – Олександрія – Одеса.

Датою заснування міста вважається 1571 рік. Існує легенда, що назва міста виникла від тюрського слова «кечмен» – «фортеця», коли польський король Август Сигізмунд II підписав універсал про необхідність побудувати в урочищі міста фортецю для охорони Придніпров'я від татарських набігів і для контролю над запорізьким козацтвом.

Кременчук – місто, розташоване на перетині історичних кочових, торгових, мандрівних шляхів; місто винахідників і митців, учених і воїнів; чумацька столиця й центр Новоросійської губернії; розділене Дніпром і об'єднане залізничним мостом, названим у 19 ст. «чудом інженерної техніки в Європі». Територія міста була заселена з найдавніших часів, про що свідчать знаряддя праці кам'яного віку, котрим не менше 33 тис. років.

Виробничий потенціал

Кременчук – один з найпотужніших індустріальних центрів України з розвиненою економічною та соціальною інфраструктурою. В місті функціонує більше 86 промислових підприємств, 58 будівельних організацій різних форм власності та більше 14 тисяч суб'єктів підприємницької діяльності. Структура промисловості охоплює майже всі базові галузі, це: нафтопереробна й нафтохімічна, машинобудування й обробка металу, харчова, легка й будівельна галузь, частка яких у загальному обсязі реалізованої продукції становить 78,9%.

До найбільш відомих підприємств належать:

- Машинобудування та металообробка: ПрАТ «АвтоКрАЗ», ПрАТ «Кременчуцький колісний завод», ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод», ПрАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин».
- Нафтопереробна та хімічна промисловість: ПАТ «Укртатнафта», ПрАТ «Кременчуцький завод технічного вуглецю».
- Легка промисловість: ПрАТ «Кременчуцька виробничо-торгівельна фірма «Кремтекс», Госпрозрахункова виробнича фірма «Рута» ПДМН ПАТ «Укртранснафта», ТОВ «Кременчуцький шкірзавод».
- Харчова промисловість: ПрАТ «Кременчуцький міськмолокозавод», ПрАТ «Кременчукм'ясо», ДП «Кременчуцький комбінат хлібопродуктів», ПрАТ

«Кременчуцька кондитерська фабрика «Рошен», ТОВ «Кременчуцький хлібокомбінат, ПП ВТК «Лукас».

- Підприємства будівної індустрії та будматеріалів: заводи залізобетонних конструкцій та залізобетонних виробів, кар'єроуправління та інші.

Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у розрахунку на одного мешканця міста за 2016 рік склав 164,4 тис. грн. Це надало можливість місту зайняти 2 місце за даним показником серед найбільших міст обласного значення Полтавського регіону.

Міський бюджет

Основними джерелами формування загального фонду міського бюджету, які в доходній частині складають близько 96,7%, є: податок на доходи фізичних осіб (11010000) – 61,9%, податок на майно в частині земельного податку (18010500-18010900) – 16,0%, акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів (14040000) – 10,3%, єдиний податок (18050000) – 8,5%. Головним джерелом доходної частини міського бюджету є податок на доходи фізичних осіб.

Підприємництво

За даними КОДПІ станом на 01.01.2017 року кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва складає – 14 986 одиниць, з них:

- кількість суб'єктів малого підприємництва - 14 911 одиниць;
- кількість суб'єктів середнього підприємництва – 75 одиниць.

Чисельність працюючих у суб'єктів малого та середнього підприємництва складає 28074 осіб. Збільшення кількості суб'єктів малого підприємництва по фізичних особах обумовлено змінами діючого законодавства в частині застосування штрафних санкцій за не оформлення найманих працівників.

Ринок праці та доходи населення

За останні три роки спостерігаються негативні тенденції в демографічній ситуації. Так за 2016 рік спостерігається зниження народжуваних до 1905 осіб та підвищення рівня померлих до 3032 осіб (природне скорочення 1127 осіб).

Загальне скорочення чисельності населення у 2016 році становить 1480 особи. Це один з важливих показників, що характеризує добробут людей, умови праці, досягнення медицини та рівень життя.

Чисельність безробітних, які перебували на обліку в міськрайцентрі зайнятості станом на 01.01.2017р. становить 2754 особи.

В місті спостерігається значна кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО) – 3892 особи, що складає 1,75% від загальної кількості населення. Кількість ВПО на 10 тис. населення складає 175 осіб.

Середньомісячна заробітна плата, нарахована на одного штатного працівника за 2016 рік склала 4850 грн., що становить 117,9% до відповідного періоду минулого року. За перше півріччя 2017 року заробітна плата склала 6340,0 грн., що становить 135,5% до відповідного періоду минулого року.

Експортна та інвестиційна діяльність

Обсяги експорту послуг по місту за 2016 рік становили 3,8 млн.дол.США, що складає 63,2 % до відповідного періоду минулого року, а імпорту послуг – 42,8 млн.дол.США, або 104,2% до відповідного періоду минулого року. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами було негативним і становило 38,9 млн.дол.США.

Джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств. За 2016 рік підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 1626,8 млн. грн. капітальних інвестицій, що більше від обсягу капітальних інвестицій на 59,4% за відповідний період минулого року.

Соціальна інфраструктура

У Кременчуці працює 30 загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема 3 ліцеї, 2 гімназії, 1 колегіум, 2 спеціалізовані школи з поглибленим вивченням англійської мови та з поглибленим вивченням фізичної культури та основ здоров'я, спеціалізована школа-інтернат № 21 з поглибленим вивченням окремих предметів, одна вечірня школа. Чисельність учнів у місті складає 20368 осіб.

Підготовку фахівців в Кременчуці здійснюють 6 професійно-технічних навчальних закладів, 8 вищих навчальних закладів, де здобувають вищу та професійно-технічну освіту понад 16 тисяч учнів і студентів, з них понад 6,5 тисяч набувають робітничі професії.

Медичне забезпечення населення міста здійснюється 26 закладами охорони здоров'я. У підпорядкуванні управління охорони здоров'я виконавчого комітету Кременчуцької міської ради знаходиться 14 закладів. Загальна потужність, на яку розраховані амбулаторно-поліклінічні заклади, підпорядковані управлінню охорони здоров'я міської ради, складає 4690 відвідувань за зміну. В м. Кременчуці функціонують 3 Центри первинної медико-санітарної допомоги, як окремі юридичні особи. 2 лікувально-профілактичних заклади (Кременчуцький міський пологовий будинок і Кременчуцька міська дитяча лікарня) отримали міжнародний статус – «Лікарня доброзичлива до дитини».

У місті діє 17 комунальних установ культури. Хранителем історії міста майже 48 років є Кременчуцький краєзнавчий музей. Сьогодні Кременчуцький краєзнавчий музей – науково-дослідний і культурно-освітній заклад з широким діапазоном напрямів діяльності.

Природно-заповідний фонд міста представлений: ландшафтним заказником загальнодержавного значення «Білецькі плавні»; регіональним ландшафтним парком «Кременчуцькі плавні»; геологічною пам'яткою природи місцевого значення «Скеля – гранітний реєстр» та іншими територіями ПЗФ.

15 лютого 2008 року Кременчуцькою міською радою впроваджено систему управління якістю міжнародного стандарту ISO 9001:2008

3. Обґрунтування стратегічного вибору

Моделювання сценаріїв розвитку міста Кременчук було здійснено на засіданні Робочої групи зі стратегічного планування. Підставою для цього моделювання стало представлення учасникам результатів аналізу середовища та проведеного об'єктивного й суб'єктивного аналізу. Учасники засідання ознайомилися з інформаційною основою для планування розвитку територіальної громади у вигляді базового документу – Профілю громади. У цьому документі виконано аналіз кількості, якості та динаміки зміни ресурсів громади.

Також представлені результати опитування керівників підприємств та підприємців міста. Вивчення думки представників підприємництва міста дало можливість учасникам Робочої групи дізнатися про їх ставлення до органів місцевого самоврядування, проблеми, які вони вважають найбільш важливими, про їхні очікування та про їхні плани на майбутнє.

Аналітичне дослідження основних соціально-економічних і демографічних тенденцій у ретроспективі останніх років, та, відповідно, моделювання «соціально-економічного ландшафту» (взаємонакладання стійких у часі чинників впливу) міста дали можливість сформулювати базові сценарні припущення, «інерційний» (песимістичний) та «інтенсивний» (оптимістичний) сценарії розвитку міста.

Базові сценарні припущення:

1. Показник ВВП на душу населення України після 2017 року матиме незначне зростання – на 2-3% у рік.
2. В найближчі роки податкове навантаження на суб'єкти підприємницької діяльності та населення не зменшиться. Можна очікувати спрощення правил ведення бізнесу.
3. Продовжуватиметься девальвація національної валюти, що стимулюватиме товарне виробництво на експорт.
4. Очікується суттєвий перерозподіл податкових надходжень між державою та органами місцевого самоврядування на користь останніх.
5. В Україні поступово будуть впроваджені стандарти ЄС щодо виготовленої в Україні продукції.
6. Рух товарів до та з ЄС буде безмитним, що сприятиме зростанню товарообігу між Україною та ЄС.
7. Інвестиційний клімат в Україні дещо покращиться. Країна стане привабливішою для європейських інвесторів.
8. Надалі зростатимуть ціни в національній валюті на паливно-енергетичні ресурси, особливо для населення та комунальних підприємств.
9. Доходи населення у найближчі 2-3 роки будуть відносно низькими, після цього – поступово зростатимуть до 2025 року.
10. Підприємствам найближчі 2-3 роки буде обмежений доступ до позичкового капіталу. Потім доступ до кредитів має суттєво покращитися.

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку «Хай все лишиться, як було!»

Демографічна ситуація міста характеризується зменшенням чисельності населення у працездатному віці, «старіння населення».

Господарський комплекс міста розвиватиметься з ймовірним збереженням, «консервацією» нинішнього стану виробництва. При цьому варіанті розвитку подій основною мотивацією функціонування господарського комплексу міста залишиться отримання максимально можливого прибутку на основі екстенсивної експлуатації існуючих виробничих потужностей. При цьому динамічні показники виробництва будуть залишатись малорухомими. Зростання виробництва (при наявності такого) буде характеризуватися незначними та нестабільними темпами. Структура виробництва буде залишатись досить деформованою. Частка транспортного машинобудування,

нафтопереробки та металургії, як і сьогодні, складатиме більше 80% загального обсягу реалізованої продукції.

У випадку реалізації «песимістичного варіанту» розвитку господарський комплекс Кременчука буде характеризуватися такими особливостями: у структурі економіки міста домінуюче положення буде займати нафтопереробка, що сприятиме зростанню техногенного пресингу на довкілля; екстенсивні тенденції в економіці не будуть сприяти упорядкуванню й ефективному використанню міських територій. У випадку реалізації цього сценарію обмеженого зростатиме чисельність зайнятих у промисловості, на що немає ані демографічних, ані економічних ресурсів. Поглиблюватиметься також проблема працевлаштування жінок, оскільки розвиваються сектори, в яких працевлаштовані переважно чоловіки.

Реалізація «песимістичного сценарію» залишить місту вкрай вузький простір структурних змін у виробничому комплексі. Досить вузька та однобока спеціалізація на виробництві продукції транспортного машинобудування та нафтопереробки обумовить надзвичайну уразливість соціально-економічної системи міста. Відчуватимуться навіть найменші перебої у поставках нафти та коливання кон'юнктури ринку.

Описаний сценарій відбиває лише основні соціально-економічні та демографічні параметри, які, проте, є визначальними для характеристики майбутнього міста. Очевидно також, що на даному «ландшафті» за збереження основних тенденцій і незмінності базових припущень не існує альтернативної траєкторії, яка призвела б до іншого сценарію. Отже, онтологічною підставою Стратегічного вибору є неприйнятність описаного сценарію для громади міста.

Ймовірний оптимістичний сценарій розвитку передбачає цілеспрямований вплив на соціально-економічний «ландшафт» чинників, які лежать поза межами впливу місцевої громади та є компетенціями центральної влади країни. Траєкторія розвитку на гіпотетичному «ландшафті» та за базових припущень формує інтенсивний «оптимістичний» сценарій. Він ґрунтується на нарощуванні потужностей промислового виробництва на базі нових інвестиційних проектів в традиційних для міста або суміжних галузях з поступовим зміщенням виробничих циклів в бік зростання глибини переробки.

Сценарій інтенсивного розвитку: «Нові реформи – нові можливості!»

Інноваційний варіант розвитку господарського комплексу міста пов'язаний з його всебічною модернізацією та структурною трансформацією. При цьому варіанті розвитку подій демографічна ситуація покращується, уповільнюється тенденція загального зменшення населення, збільшується народжуваність, спостерігається позитивне сальдо міграції.

Основною мотивацією у функціонуванні господарського комплексу міста стає досягнення максимально можливої суспільної ефективності, тобто не тільки отримання високого ефекту у функціонуванні виробництва, але й досягнення на його основі відповідного соціального рівня розвитку міста (умов і якості життя населення), а також збереження сприятливого стану довкілля. Важливою складовою господарського комплексу міста має стати мале та середнє підприємництво, питома вага якого зростатиме в усіх економічних показниках розвитку міста.

Інноваційна економіка міста характеризуватиметься готовністю суб'єктів господарювання до конкуренції, пошуку й освоєння нових ринків. У зв'язку з наявністю сприятливих умов для розвитку господарський комплекс міста разом з житловим будівництвом отримують збалансовані та достатні обсяги інвестицій.

Важливою складовою даного варіанта розвитку стане диверсифікація структури виробництва міста та розширення його спеціалізації. Доцільним у цьому відношенні є створення у місті сучасних виробництв точного машинобудування (виготовлення обчислювальної техніки, приладів контролю технологічних процесів, засобів зв'язку, побутових приладів), харчової та легкої промисловості. Важливим напрямом впровадження інноваційного варіанту розвитку економіки міста має стати переорієнтація експорту та просування продукції місцевих товаровиробників на нові зовнішні ринки. В результаті місто буде забезпечено сотнями нових робочих місць.

Формування такої моделі економіки буде досягнуто шляхом промислового інтегрування з

територіальними формами організації інноваційної діяльності. Тобто створення технопарку реалізує повний інноваційний цикл промислового виробництва, що потребуватиме проведення наукових досліджень, розробку дослідних зразків і впровадження їх у виробництво. Технопарк матиме зручне транспортно-географічне розташування, наявність висококваліфікованої робочої сили, сформовану інженерну, комунікаційну інфраструктуру, близькість до потужних університетських центрів.

Ймовірність такого сценарію невисока, підтвердженням чого є тривала стагнація у політичній і соціально-економічній сферах держави, відсутність виразної зовнішньої політики, відсутність стратегії розвитку країни, а також відсутність контр-еліт у видимій перспективі, які змогли б змінити зазначені тенденції. Все це дає право на формування раціонального сценарію, що визначатиметься траєкторією на існуючому «ландшафті» за базових припущень появи нових, керованих чинників впливу на цю траєкторію, які перебувають в межах компетенції громади міста, а також найбільш ймовірних чинників зовнішнього впливу в їх сприятливій комбінації.

Сценарій раціонального розвитку: «До великої мети малими кроками!»

Цілеспрямована та злагоджена політика керівництва міста призведе до поступового припливу як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій.

Зручне економіко-географічне розташування сприятиме будівництву в місті нових сучасних підприємств в нових галузях економіки із запровадженням новітніх інноваційних технологій.

Місто розвиватиметься як самодостатня суспільно-територіальна система, зберігаючи свій статус потужного промислового центру. При цьому варіанті розвитку чисельність зайнятих зростатиме, а також зростатиме частка невиробничої сфери. Спеціалізація міста залишиться незмінною. У структурі економіки домінуватиме машинобудування, структура якого зазнає значної диверсифікації. Високою залишатиметься питома вага нафтопереробки. В структурі промислового виробництва виросте частка харчової промисловості. Комплексне переозброєння нафтопереробки відбудеться на основі нового високотехнологічного обладнання з високим рівнем екологічної безпеки. Це дозволить значно зменшити техногенне навантаження на довкілля при збереженні або незначному зменшенні обсягу виробництва нафтопродуктів.

Розвиток туристичної та рекреаційної сфери призведе до притоку у місто інвестицій і розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема жіночого підприємництва.

Відповідно місто починає омолоджуватися за рахунок припливу молодих кадрів.

За рахунок поступового збільшення бюджетних надходжень і розвитку місцевих підприємств буде покращуватися комунальна сфера, міське середовище та якість життя.

У місті збільшується рівень безпеки, воно стає більш комфортним для життя.

Описаний сценарій став базою для формулювання стратегічного бачення та місії міста на стратегічну перспективу.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

Кременчук – один з найпотужніших індустріальних центрів України з розвинутою економічною та соціальною інфраструктурою:

- Місто, де впроваджуються сучасні технології у галузі виробництва, управління, розвитку, збереження довкілля.
- Місто сприятливе для розвитку бізнесу, з розвинутою інфраструктурою, в яке хочеться інвестувати.
- Місто, в якому хочеться жити та працювати, а влада дбає за добробут і безпеку своїх мешканців.

МІСІЯ МІСТА

Кременчук – «місто-фортеця», розташоване на перетині історичних кочових, торгових, мандрівних шляхів; чумацька столиця, місто винахідників і митців, учених і воїнів; розділене Дніпром і об'єднане залізничним мостом – «чудом» інженерної техніки в Європі

Результати SWOT-аналізу

Учасники Робочої групи разом з залученими експертами провели SWOT-аналіз розвитку міста. Інформація та знання, отримані та впорядковані в процесі проведеної інвентаризації чинників, стали важливим ресурсом для подальшого аналізу економічного та соціального стану громади.

Проведений зовнішній аналіз – оцінка основних загроз і можливостей визначили зовнішнє середовище, а внутрішній аналіз – аналіз сильних і слабких сторін громади забезпечили визначення основних проблем розвитку міста.

Визначення сильних та слабких сторін відбувалося за наступними сферами: природно-ресурсний потенціал; економічний потенціал; інфраструктурний розвиток; науково-технічний потенціал; стан довкілля; трудовий потенціал; туристичний потенціал; просторово-економічний потенціал.

Аналіз можливостей і загроз відбувалося за такими сферами: зовнішньоекономічна та зовнішньополітична ситуація; макроекономічна ситуація; гео економічне та геополітичне положення; демографічна та соціальна ситуація.

Структура матриці SWOT (внутрішні чинники)

Природно-ресурсний потенціал

Сильні сторони

- Кременчуцький залізничний район (залізна руда, граніт, щебінь, пісок, джерела мінеральних вод)
- річка Дніпро – джерело питного водопостачання, рекреаційний ресурс
- поверхневі води представлені: Дніпродзержинським водосховищем, річками Дніпро, Сухий Кагамлик, Крива Руда, Сухий Омельник, Потьомкінським ставком
- розгалужена система зелених насаджень
- рекреаційна зона вздовж Дніпродзержинського водосховища на лівому березі Дніпра

Слабкі сторони

- відсутність єдиної системи зелених насаджень і впорядкованої озелененої зони вздовж річки Сухий Кагамлик
- наявність штучних техногенних відкладів
- невідповідність якості води в Кременчуцькому водосховищі нормативам
- підземні джерела для централізованого питного водопостачання не використовуються
- підняття рівня підземних вод і підтоплення території
- втрата води з водопровідних мереж через їх амортизованість
- замулення та заростання русел річок Сухий Кагамлик, Крива Руда
- недостатність розвіданих запасів і ресурсів підземних вод для питного водопостачання

Економічний потенціал

Сильні сторони

- місто виконує функції адміністративного центру Кременчуцького району та міжрайонного центру Полтавської області
- місто входить в Кременчуцько-Світловодську агломерацію у складі трьох адміністративних районів та трьох міськрад
- розташування міста майже в центрі України
- місто - індустріальний Центр Полтавської області та України (наявність промислових підприємств загальнонаціонального значення)
- багатогалузевий господарський комплекс (промисловість, будівництво, транспорт, сфера послуг)
- збільшення кількості суб'єктів господарювання та малих підприємств
- позитивне сальдо торгівельного балансу (обсяги експорту перевищують обсяги імпорту)
- ефективність роботи Центру надання адміністративних послуг
- функціонує Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста

<p>КП «Кременчук-Інвест»</p> <ul style="list-style-type: none"> - активна інвестиційна діяльність - вигідне географічне розташування: на перетині транспортних комунікацій - зручні зв'язки з промисловими центрами Східної та Центральної України – Києвом, Полтавою, Дніпром, Миколаєвим - функціонують різні види транспорту: автомобільний, водний, залізничний, міський електричний транспорт - наявність науково-дослідних і проектних інститутів - функціонує мережа об'єктів торгівлі місцевих товаровиробників - наявність ВНЗ та мережі професійно-технічних училищ - наявність вільних територій для розміщення нових промислових підприємств («браунфілдів», «грінфілдів») - високий професійний і освітній рівень жителів міста, наявність висококваліфікованих інженерів, робітників і менеджерів - відносна дешевизна робочої сили - наявність у місті майданчиків для перспективної забудови - розвинута інженерна та комунікаційна інфраструктура - освоєння нових конкурентоспроможних видів продукції - запроваджено систему моніторингу звернень інвесторів до органів виконавчої влади - розроблено та затверджено Концепцію Індустріального парку «ЦЕНТРАЛЬНИЙ» - створено відділ енергоменеджменту у структурі виконавчих органів міської ради - проводиться щоденний моніторинг енергоспоживання бюджетною сферою, затверджений План дій сталого енергетичного розвитку міста Кременчук на 2013-2025 роки
<p>Слабкі сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальне зменшення чисельності населення за рахунок негативного природного приросту та міграції - недостатні темпи модернізації та технічного переозброєння виробництва - зменшення кількості фізичних осіб-підприємців - експортна орієнтація підприємств міста на ринок РФ - основні фонди частини промислових підприємств морально застарілі та потребують модернізації - відсутність повноцінних транспортно-комунікаційних зав'язків між правобережною та лівобережною частинами міста - наявність великих промислово-складських територій, які не використовуються - відсутність об'їзних доріг, значне транспортне навантаження на мостовий перехід - зменшення частки іноземного капіталу в економіці міста - не достатньо диверсифікована освітня галузь для забезпечення потреб бізнесу - недосконалість ринку надання послуг для бізнесу - слабкі зв'язки освіти, науки та бізнесу - відсутній маркетинг території та позиціонування інвестиційної привабливості міста - низька інноваційна активність промислових підприємств міста
<p>Інфраструктурний розвиток</p>
<p>Сильні сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвинута інженерна та комунікаційна інфраструктура - житлово-комунальний комплекс міста складається з 11 підприємств (житлове господарство, зелене господарство, водопостачання й каналізаційне господарство, теплопостачання, вуличне освітлення, благоустрій і санітарне очищення міста, транспортне господарство, ритуальне обслуговування населення) - наявні очисні споруди міста (комплекс механічної, фізико-хімічної, біологічної очистки) - у місті функціонують ОСББ та ЖБК - розвинута мережа автомобільних доріг - системна заміна світильників зовнішнього освітлення на енергоефективні, капітальний ремонт електромереж зовнішнього освітлення - переважну більшість житлових будинків обладнано централізованим водопроводом і каналізацією, центральним опаленням, гарячим водопостачанням - забезпеченість населення міста торговельною площею перевищує нормативні показники - наявність інфраструктури водного, залізничного, автомобільного транспорту, міського електричного транспорту
<p>Слабкі сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> - велика протяжність міста (30 км) - дороги потребують капітального ремонту - великий фізичний знос комунальної інфраструктури міста

- низький рівень впровадження енергоефективних технологій в муніципальному секторі, високе питоме енергоспоживання бюджетної сфери
- залежність міського енергетичного господарства від монопольного становища енергопостачаючих організацій
- низький рівень впровадження енергоефективних технологій в муніципальному секторі
- неповне оснащення бюджетних установ і житлового фонду міста засобами обліку та регулювання споживання енергоресурсів
- резерви пропускної спроможності каналізаційних мереж практично вичерпані, мережі зношені
- відсутність повноцінних транспортно-комунікаційних зав'язків між правобережною та лівобережною частинами міста
- недостатній розвиток і благоустрій рекреаційної зони вздовж водотоків
- невідповідність якості води в Кременчуцькому водосховищі нормативам
- відсутність централізованої зливової каналізації
- втрата води із водопровідних мереж через їх амортизованість
- завищення відміток водовідвідних споруд, їх замулення
- відсутність об'їзних доріг, потужне транспортне навантаження на мостовий перехід

Науково-технічний потенціал

Сильні сторони

- наявність науково-дослідних та проектних інститутів
- наявність розвинутої мережі ВНЗ
- високий професійний і освітній рівень жителів міста, наявність висококваліфікованих інженерів
- впровадження енергоефективних технологій

Слабкі сторони

- низький рівень впровадження новітніх технологій в економіку міста
- низький рівень впровадження наукових розробок
- недостатній рівень впровадження інформаційно-комунікаційних технологій
- слабкий рівень освоєння нових видів продукції
- недостатній рівень фінансування наукових розробок
- низький рівень зв'язку освіти з реальним сектором економіки

Довкілля

Сильні сторони

- поверхневі води представлені: річка Дніпро, Дніпродзержинське водосховище, річки Псьол, Сухий Кагамлик, Крива Руда, Омлик, ставок у міському парку
- розгалужена система зелених насаджень
- рекреаційна зона вздовж Дніпродзержинського водосховища на лівому березі Дніпра
- на території міста розташовані 5 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення
- наявність ландшафтного заказника державного значення Білецьківські плавні
- на території міста існує 6 парків, 1 пляж

Слабкі сторони

- валовий обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є найбільшим серед населених пунктів Полтавської області
- дисперсне розташування промислових і комунальних підприємств, необхідність організації санітарно-захисних зон
- стаціонарні джерела забруднення навколишнього середовища (нафтопереробні, машинобудівні та енергетичні підприємства) мають високі класи небезпеки
- значна частина забруднення атмосферного повітря припадає на автомобільний транспорт
- приземні концентрації шкідливих домішок на всій території міста перевищують їх нормативні значення з поступовим підвищенням рівня забруднення до промислових зон і об'єктів
- розміщення в прибережній захисній смугі водосховища ряду виробництв, не сумісних з режимом водоохоронних територій
- система водоочистки не забезпечує відповідність вод Держстандарту 2874-82 «Питна вода»
- підняття рівня підземних вод і підтоплення території
- завищення відміток водовідвідних споруд, їх замулення
- замулення та заростання русел річок Сухий Кагамлик, Крива Руда
- незадовільний стан каналізаційної системи, обладнання, трубопроводів, скиди неочищених дощових вод з території міста в малі річки
- значні обсяги промислових стоків
- концентрації забруднюючих речовин в поверхневому стоці мають перевищення ГДК
- основне та резервне джерело водопостачання – Дніпродзержинське водосховище знаходиться в незадовільному екологічному стані, якість води наближається до 3-ого класу й потребує нового підходу в очищенні

<ul style="list-style-type: none"> - полігон ТПВ необлаштований, немає захисту від забруднення підземних вод - великі обсяги промислових і побутових відходів
Трудовий потенціал
Сильні сторони
<ul style="list-style-type: none"> - високий професійний і освітній рівень жителів міста - наявність ВНЗ та мережі професійно-технічних училищ - розвинута мережа дошкільних, шкільних і позашкільних закладів - медична допомога надається у 15 лікувально-профілактичних закладах - наявність висококваліфікованих кадрів - працює розгалужена інфраструктура соціального захисту населення - у місті працюють 13 закладів культури - в місті діють 10 комунальних закладів фізичної культури й спорту
Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - загальне зменшення чисельності населення через негативний природний приріст і міграцію - збільшення рівня безробіття населення - недостатність комунікацій і співпраці влади, громади та бізнесу - робочі місця наявні переважно в секторах, в яких домінують чоловіки
Туристичний потенціал
Сильні сторони
<ul style="list-style-type: none"> - діловий туризм, широке коло поїздок, зустрічей, конференцій, форумів - маятникова міграція на користь містообслуговуючої сфери - оздоровчий туризм через використання рекреаційних ресурсів - діючі туристичні тури: відвідування історико-культурних пам'яток, тематичних експозицій - проведення екскурсій, фестивалів і ярмарків - спортивний туризм: стадіони, басейни, фітнес-клуби, тенісні корти, спортивні майданчики - розвинута мережа готелів, баз відпочинку, закладів ресторанного господарства міст - Кременчуцький Гонг МИРУ - функціонує мережа закладів сфери послуг: салони краси, перукарні, сервісні центри - наявність художніх галерей з експозиціями, що постійно оновлюються
Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень якості послуг харчування, розваг, транспортної системи для туристів - недостатня кількість визначних пам'яток й історичних об'єктів - відсутність комунікаційних систем інформування туристичного ринку про Кременчуцьку дестинацію
Просторово-економічний потенціал
Сильні сторони
<ul style="list-style-type: none"> - затверджений Генеральний план міста - замовлена розробка детальних правил забудови й використання центру міста - проведені аерофотозйомка території міста для створення геоінформаційної системи
Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - відсутність повноцінних транспортно-комунікаційних зв'язків між правобережною та лівобережною частинами міста - наявність великих промислово-складських територій, які не використовуються, або використовуються неефективно - відсутність об'їзних доріг, потужне транспортне навантаження на мостовий перехід - не проведена інвентаризація земельних ресурсів

Структура матриці SWOT (можливості і загрози)
Зовнішньоекономічна та зовнішньополітична ситуація
Можливості
<ul style="list-style-type: none"> - визначення зрозумілого зовнішньополітичного державного курсу (створення умов для зовнішнього інвестора, розвитку українського бізнесу) - припинення АТО - інтеграція з ЄС - поліпшення іміджу України - проведення реформ і децентралізація влади - адаптація системи освіти до сучасних умов, інтеграція у європейське та світове співтовариство
Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - поглиблення міжнародної політичної кризи - негативні зміни у національному законодавстві

- подальше підвищення цін на енергоносії
- відсутність необхідних реформ в сфері регіонального та місцевого розвитку
- загострення чи продовження воєнного конфлікту на сході
- корупція у владі
- недобросовісна конкуренція, рейдерські атаки та слабкий захист права власності

Макроекономічна ситуація

Можливості

- розвиток альтернативної енергетики
- нарощування міжнародної технічної допомоги
- відкритість економіки та ринків
- стабільний національний бізнес-клімат
- надходження інвестицій у зв'язку з поліпшенням іміджу України
- зменшення кредитних ставок, стабілізація національної валюти
- доступ до ринку інших країн без перешкод
- надходження зовнішніх інвестицій і нових технологій
- державна підтримка комунальної інфраструктури
- доступність зовнішніх фінансових ресурсів

Загрози

- надвисокі та складні в адмініструванні податки
- висока іноземна конкуренція
- обвал купівельної спроможності населення
- нестабільність національної валюти та інфляція
- нестабільність політичної ситуації, зростання недовіри до державної влади
- збільшення витрат на природоохоронні заходи та заходи з забезпечення техногенної безпеки
- нові обмеження та регуляторні документи
- монополізація ринків, зокрема енергетичного
- надвисока вартість кредитів
- контрабанда товарів
- подальша централізація бюджетних ресурсів
- погіршенні конкурентоспроможності місцевих товарів через зростання імпорту з ЄС

Геоелекономічне та геополітичне положення

Можливості

- укрупнення адміністративно-територіальних одиниць
- впровадження електронного врядування
- розвиток сучасних систем передачі інформації, удосконалення телекомунікацій
- створення сприятливого національного інвестиційного клімату
- державне стимулювання впровадження високотехнологічних і енергоефективних виробництв
- стабілізація законодавчої бази, впровадження європейських стандартів в політичну, судову, адміністративну, соціально-економічну систему України
- боротьба з бюрократією, створення прозорого, антикорупційного середовища
- упорядкування податкового, земельного законодавства
- сприятливе митне законодавство

Загрози

- відсутність законодавчих можливостей для виділення земельних ділянок
- відсутність адміністративно-територіальної реформи
- нерегульованість питання землекористування між містами та районами
- слабкий рівень впровадження новітніх технологій в економіку України
- низький рівень надходження іноземних інвестицій в економіку України
- техногенні катастрофи
- забруднення територій стихійними сміттєзвалищами

Демографічна та соціальна ситуація

Можливості

- підняття якості товарів і послуг до європейських стандартів
- підвищення рівня життя в країні
- підвищення прожиткового рівня та мінімальної заробітної плати
- підвищення рівня медичного обслуговування
- збільшення людських ресурсів за умови зростання внутрішньої міграції з найближчих регіонів
- покращення якості освіти

Загрози

- старіння населення

- зростання рівня наркоманії та алкоголізму серед молоді
- зростання рівня захворюваності населення
- зростання кількості правопорушень
- штучне розпалювання міжнаціональних конфліктів

Висновки за результатами SWOT-аналізу

SWOT-аналіз показав, що погіршення торговельно-економічних відносин з країнами Митного союзу, зокрема з Російською Федерацією (одного з найбільших торговельних партнерів підприємств міста) та ускладнення суспільно-політичної ситуації в цілому впродовж року негативно вплинуло на економічні показники міста. Особливо негативно це позначилося на діяльності підприємств машинобудівної галузі.

Зменшується частка іноземного капіталу в структурі економіки та обсяги експорту товарів і послуг. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами є негативним.

В сфері малого та середнього бізнесу існує тенденція до зменшення кількості фізичних-осіб-підприємців, що пов'язано з проведенням ліквідаційної процедури в більшості випадків за власним рішенням.

На збільшення кількості найманих працівників має вплив зниження ставки єдиного соціального внеску, що нараховується на фонд заробітної плати працівників до 22,0% та, як наслідок, легалізація робочих місць у суб'єктів господарювання.

Збільшення частки малих і середніх підприємств у загальному випуску продукції (робіт, послуг) зумовлено зростанням обсягів доходу, що спричинено зростанням вартості іноземної валюти, як наслідок – зростанням вартості реалізованих товарів, робіт, послуг.

В соціальній сфері спостерігається недосконалий рівень діяльності та матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, освіти, спорту та культури. В житловій сфері існує недостатній розвиток індустріальних методів по роботі з побутовими та виробничими відходами; невідповідність вартості комунальних платежів якості наданих послуг; відсутність дієвого механізму довгострокового кредитування житлового будівництва.

Незважаючи на це, місто має значний потенціал для розвитку. Розташоване місто майже в центрі України та має розвинену інфраструктуру. Підписано Угоду мерів і розроблено План дій сталого енергетичного розвитку. В муніципальному секторі активно впроваджуються енергоефективні заходи.

Як місцева громада, що будує сильну спільноту, місто Кременчук має величезний ресурс щодо формування ефективних органів місцевого самоврядування, забезпечення участі у розбудові міста всіх зацікавлених сторін і спільне бачення владою й громадою його майбутнього. А це значить, що місто прагне до врядування європейського зразка шляхом формування сильної та активної громади, центром якої є задоволення базових потреб своїх городян задля забезпечення сталого економічного та соціального розвитку міста.

Одним з головних показників людського прогресу у світі вважається інтегрований «індекс людського розвитку», визначальними складовими якого серед інших є тривале й здорове життя, можливості для здобуття освіти та доступність умов, що забезпечують гідний життєвий рівень. Ці можливості є провідними для людського розвитку й визначають якість життя людини. Реалізуючи принципи соціальної злагоди, місто має намір покращити соціальний простір, підвищити соціальну згуртованість та інтеграцію в нього різних секторів – освіти, безпеки, культури, охорони здоров'я. Місто буде прагнути до подальшого вдосконалення роботи соціальних інститутів. Це сприятиме формуванню соціальної довіри, відчуття рівності можливостей для жителів міста та поваги до них як до індивідів.

4. Стратегічні напрями розвитку міста

Бажана «траєкторія» розвитку, що має привести громаду до стратегічного Бачення складається з низки стратегічних напрямів розвитку. Стратегічні напрями на бажаній «траєкторії» розвитку вказують на шляхи досягнення саме цього стратегічного Бачення. З визначенням напрямів розвитку було продовжено процес свідомого вибору конкретних способів, системи цілей і результатів розв'язання визначених проблем і реалізації можливостей щодо розвитку міста.

На засіданні Робочої групи зі стратегічного планування було сформульовано чотири стратегічні напрями розвитку міста:

- A. Місто розвиненого експортоорієнтованого бізнесу;**
- B. Маркетинг території та залучення інвестицій;**
- C. Енергоефективне та екобезпечне місто;**
- D. Креативний життєвий та гуманітарний простір розвитку людини.**

Кременчук – один з найпотужніших індустріальних центрів України з розвинутою економічною та соціальною інфраструктурою:

- Місто, де впроваджуються сучасні технології у галузі виробництва, управління та розвитку, збереження довкілля
- Місто сприятливе для розвитку бізнесу, з розвинутою інфраструктурою, в яке хочеться інвестувати
- Місто, в якому хочеться жити та працювати, а влада дбає за добробут та безпеку своїх мешканців

Схема Стратегії розвитку міста Кременчука

Кожен зі стратегічних напрямів конкретизується у стратегічних і оперативних цілях. На зустрічах експертних груп за кожним зі стратегічних напрямів розвитку міста учасники обговорювали стратегічні та оперативні цілі, які сформувавали відповідні плани дій щодо впровадження Стратегії.

4.1. Стратегічний напрям А. Місто розвиненого експортоорієнтованого бізнесу

Позитивним чинником експортного потенціалу Кременчука є відносна галузева й товарна диверсифікація, що дозволяє прилаштовуватися до зміни ринкової кон'юнктури та створює додаткові можливості розвитку інноваційних продуктів.

За підсумками 2016 р. у Кременчуці понад 100 компаній здійснювало експортно-імпорتنі операції. Поряд з МСП до них були залучені й великі компанії-експортери, а саме ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», ПрАТ «Автокраз», ПрАТ «Кременчуцький колісний завод». Кількісно більшість експортерів належать до категорії середніх підприємств.

Основними видами діяльності компаній, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, є:

- виробництво готових харчових продуктів;
- виробництво засобів наземного транспорту;
- виробництво хімічної продукції;
- виготовлення текстильних виробів;
- виробництво мінеральних продуктів;
- виробництво машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання;
- вироби з каменю, гіпсу, цементу;
- недорогоцінні метали та вироби з них.

Протягом 2012-2015 років основними партнерами експортерів міста були підприємства з таких країн, як Російська Федерація, Узбекистан, Вірменія, Азербайджан, Єгипет, Угорщина, Німеччина, Франція, Румунія, Казахстан, Канада, Грузія, Таджикистан, Фінляндія. З аналізу даних, отриманих в ході опитування підприємств-експортерів, в середньому 70% експортних поставок спрямовується до Російської Федерації, 20% – до країн СНД, 7% – до країн Європейського Союзу.

У 2016 році середньомісячна заробітна плата в компаніях, що здійснювали експортну діяльність, становила 170 американських доларів, що на 15% нижче, ніж у 2012 році. За результатами опитування частка жінок серед співробітників компаній-експортерів складає близько 43%.

Проблемною експортної діяльності підприємств є низька її географічна диверсифікація. Експортна діяльність місцевих компаній тривалий час була зорієнтована на пострадянський ринок, порівняна легкість доступу на який стала чи не головним обмежуючим чинником для освоєння інших, більш конкурентних, ринків.

Запровадження торговельних обмежень з боку Російської Федерації, зокрема призупинення з 1 січня 2016 р. застосування положень ЗВТ СНД стосовно українських товарів (ставки ввізних мит на рівні режиму найбільшого сприяння), заборона на ввезення сільськогосподарської продукції, сировини та продовольства, а також призупинення транзиту української продукції своєю територією, негативно вплинули на більшість експортерів міста. Багато з них, втративши російський ринок, виявилися не готовими до роботи на ринках країн ЄС, Північної Америки, Близького Сходу та інших регіонів як через внутрішні, так і через зовнішні перешкоди для експорту.

Навіть за звичайних умов МСП з різних країн потрапляють у своєрідну пастку неефективності, коли внутрішні перешкоди не дозволяють накопичити достатні ресурси для подолання зовнішніх перешкод, а отже й виходу на міжнародний ринок. У свою чергу, відмова від здійснення експорту не сприяє збільшенню прибутків, залученню фахового

персоналу, зростанню конкурентоспроможності продукту, посилюючи ті ж внутрішні перешкоди.

Стратегічні проблеми

- Низький рівень професійних знань і досвіду підприємців-початківців щодо умов започаткування та ведення підприємницької діяльності;
- Недостатня розвиненість інфраструктури підтримки МСП;
- Низький рівень впровадження інноваційних технологій, «зеленого» бізнесу;
- Низька підприємницька активність населення;
- Обмежені можливості ресурсного та інформаційного забезпечення підприємництва;
- Низький рівень розвитку експорту в сегменті МСП;
- Епізодичний характер взаємозв'язків МСП і влади з питань розвитку підприємництва, складність, зарегульованість процедур;
- Відсутність систематизованої актуальної інформації для підприємців;
- Відсутність системної роботи з проведення семінарів-тренінгів для підприємців, зокрема з питань ЗЕД;
- Недостатність фінансових ресурсів у МСП, відсутність доступу та висока вартість кредитних ресурсів;
- Обтяжливість, висока вартість процедур сертифікації для МСП;
- Нестача інформації щодо потенційних ринків;
- Низька конкурентоспроможність МСП, брак бізнес- партнерів;
- Невідповідність фахового рівня персоналу потребам бізнесу, дефіцит кваліфікованих трудових ресурсів;
- Негативний імідж підприємництва;
- Недостатній рівень якості послуг для туристів з розміщення, харчування, відпочинку й розваг, транспортного забезпечення;
- Недостатній рівень якості послуг харчування, розваг, транспортного обслуговування;
- Недостатня кількість визначних пам'яток, історичних об'єктів;
- Відсутність інформаційних і комунікаційних систем для інформування туристичного ринку про Кременчуцьку дестинацію.

Для подолання цих перешкод необхідне вироблення місцевої політики, спрямованої на створенню сприятливого бізнес-середовища. Вироблення та реалізація такої політики можливе лише шляхом об'єднання зусиль влади, бізнес-асоціацій і підприємців.

Для вирішення вищезазначених проблем необхідно:

- створення середовища, яке сприяє нарощуванню підприємницького потенціалу через систему освіти;
- застосування електронної комерції;
- надання своєчасної, достовірної та повної інформації суб'єктам малого підприємництва щодо змін у законодавстві, нормативних актів, прийнятих органом місцевого самоврядування;
- врахування інтересів МСП в процесі формування економічної політики, що передбачає три аспекти: інституційні основи, наявність механізмів удосконалення нормативно-правового середовища та оцінки регуляторного впливу на МСП;
- створення майданчиків для ведення діалогу між владою та приватним сектором;
- спрощення нормативних вимог, особливо щодо реєстрації та виходу на ринок нових суб'єктів господарювання;
- сприяння в підвищенні кваліфікації кадрів і розвитку всіх форм інновацій;
- сприяння МСП в інтеграції в світові виробничо-збутові ланцюжки;

- співпраця МСП з проектами міжнародної технічної допомоги;
- допомога в сертифікації продукції;
- пошук європейських партнерів, посередників;
- проведення семінарів, тренінгів з актуальних питань ведення підприємницької діяльності;
- залучення підприємців до виставок, ярмарок, бізнес-форумів;
- формування позитивного іміджу малого підприємництва;
- розвиток подієвого туризму;
- розвиток нових туристичних продуктів та маршрутів.

Напрямок розвитку А. Місто розвинуеного експортоорієнтованого бізнесу

Стратегічні цілі

А.1. Ефективна інфраструктура підтримки бізнесу та просування експорту

А.2. Інформаційна та ресурсна підтримка розвитку бізнесу

А.3. Розвиток туризму

Оперативні цілі

А.1.1. Створення інституцій підтримки бізнесу та надання якісних послуг

А.2.1. Створення та оприлюднення баз даних (реєстрів) нерухомості для підтримки розвитку бізнесу

А.3.1. Розробка нових туристичних маршрутів

А.1.2. Створення експортоорієнтованих кластерів

А.2.2. Забезпечення МСП необхідними кадровими ресурсами

А.3.2. Проведення видовищних заходів з відпочинку та дозвілля

А.1.3. Ефективна робота Співпраця експортерів малих і середніх підприємств

А.2.3. Формування позитивного іміджу підприємницької справи

А.3.3. Формування інфраструктури розміщення

Схема стратегічних і оперативних цілей за напрямом розвитку А. Місто розвинуеного експортоорієнтованого бізнесу

Стратегічна ціль А.1. Ефективна інфраструктура підтримки бізнесу та просування експорту

Підтримку розвитку МСП здійснює орган місцевого самоврядування, спеціальний структурний підрозділ виконавчих органів міської ради у партнерстві з інституціями місцевого економічного розвитку.

Перспективним напрямком підтримки підприємництва з боку інституцій місцевого розвитку є створення бізнес-центрів або консультаційних центрів для бізнесу. Бізнес-центри надають інформаційні, консультаційні, освітні та інші послуги для підвищення рівня знань і зацікавленості підприємців.

Для подолання перешкод у освоєнні місцевими компаніями нових конкурентних ринків нагальною необхідністю є вироблення виваженої місцевої експортної політики. Експортна політика має бути сформована з урахування сучасних світових тенденцій щодо

інтернаціоналізації бізнесу, поширення електронної комерції, доступності фінансування, інклюзивного розвитку, зокрема завдяки вирівнюванню торговельних умов для МСП. З метою створення середовища, сприятливого для здійснення експортної діяльності, слід налагодити ефективний діалог влади та бізнесу щодо розвитку експорту.

Для захисту інтересів експортерів з числа МСП необхідно створити об'єднання експортерів МСП на міському рівні з подальшою асоціацією на всеукраїнському рівні. Позитивним прикладом останнього є утворення у місті Спілки експортерів малих і середніх підприємств. Так, Спілка експортерів малих і середніх підприємств має здійснювати їх правовий захист, аудиторське консультування, проводити семінари, конференції; сприяти розвитку зовнішньоекономічних зв'язків.

Конструктивний діалог має забезпечити створення та регулярні контакти об'єднання експортерів, міжвідомчої комісії з числа представників державних органів, у тому числі митних, податкових, органів санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного контролю, міської ради, а також недержавних інституцій підтримки МСП.

Суб'єкти МСП через відсутність ефекту економії на масштабі мають обмежені ресурси для підвищення продуктивності, впровадження інновацій, залучення висококваліфікованого персоналу, а отже, й виходу на зовнішній ринок. Одним з дієвих варіантів подолання такого замкненого кола є кластеризація, об'єднання суб'єктів МСП на різних засадах, що дозволяє як отримати безпосередній економічний ефект, так і чинити політичний вплив щодо бізнес-регуляції владних структур.

Для якомога швидшого включення місцевих МСП в міжнародну торгівлю доцільно на засадах співфінансування здійснити сертифікацію продукції та впроваджувати системи управління якістю окремих компаній, обраних за конкурсом. У зв'язку з тим, що найбільшим торговельним партнером є ЄС, а також зважаючи на високу купівельну спроможність населення європейських країн, варто підтвердити відповідність якості продукції стандартам ЄС.

Для спрощення виходу компаній на міжнародний ринок доцільно провести дослідження закордонного цільового ринку, а також розробити стратегії виходу на зовнішній ринок. Для підвищення рівня обізнаності щодо цільових ринків і партнерів на довідковому веб-порталі міста має бути розміщена інформація про інструменти для самостійного використання (посилання на торговельну статистику Trade Map, Export Helpdesk, Eurostat, бази B2B (EEN, EFA тощо), так і контакти компаній, що надають відповідні послуги.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
А.1.1. Створення інституцій підтримки бізнесу та надання якісних послуг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення інституцій підтримки бізнесу 2. Організація надання консультаційних, інформаційних, освітніх послуг для підприємців, спеціалізовані курси для жінок-підприємців 3. Створення аутсорсингового центру обслуговування суб'єктів бізнесу на базі Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського 4. Налагодження тісних зв'язків між науковцями та представниками реального сектору економіки, що сприятиме соціально-економічному розвитку міста, підвищенню активності інноваційної діяльності та комерціалізації наукових розробок 5. Підвищення якості практичної підготовки студентів, встановлення зв'язків з потенційними роботодавцями для їх наступного працевлаштування 6. Допомога в розробці проектів, оцінка проектів і надання консультаційної допомоги щодо проектного менеджменту наукових проектів 7. Популяризація підприємницької ініціативи серед населення
А.1.2. Створення експорторієнтованих кластерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування моделі створення «Кременчуцького інноваційного мультикластеру» 2. Визначення узгодженої політики розвитку, що забезпечує відповідність стратегії кожного окремого виробництва загальній стратегії розвитку регіону

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
	3. Обґрунтування можливості створення марки регіону навколо кластера 4. Розробка стратегії розвитку промислового кластера, а також стратегії інтернаціоналізації 5. Введення в дію Центру обслуговування інвестора, системи відеозв'язку 6. Побудова Платформи співпраці партнерів в рамках кластеру (база даних про фірми, інвестиційні території, проєкти)
А.1.3. Ефективна робота Спільки експортерів малих і середніх підприємств	1. Формування інформаційних матеріалів для експортерів: бази даних, аналітики пріоритетних ринків та індустрій 2. Освіта для експортерів: тренінги, семінари, вебінари 3. Співпраця з Офісом з просування експорту при Міністерстві економічного розвитку та торгівлі України 4. Співпраця з Полтавською Торгово-промисловою Палатою

Стратегічна ціль А 2. Інформаційна та ресурсна підтримка розвитку бізнесу

Перспективним напрямком підтримки суб'єктів підприємницької діяльності є створення індустріальних і промислових парків/зон на базі вільних земельних ділянок Greenfield та неліквідних основних фондів підприємств-банкрутів Braunfield. Для підвищення зацікавленості суб'єктів підприємницької діяльності заплановано постійно оновлювати базу даних про вільні виробничі потужності, об'єкти торгівлі, ресторанного господарства, побутового обслуговування, водні ресурси та земельні ділянки, які можуть бути продані або передані в оренду суб'єктам господарювання для здійснення підприємницької діяльності.

Розвиток МСП в значній мірі стримується нестачею підготовлених фахівців. Необхідно забезпечити розвиток системи навчальних послуг, підготовки та перепідготовки кадрів для підприємництва при міському центрі зайнятості. Для залучення безробітних, молоді, жінок і внутрішньо переміщених осіб до підприємницької діяльності надаватимуться професійні та інформаційні послуги. Для бажаючих відкрити власну справу продовжать роботу короткотермінові курси за програмою підприємець-початківець. Підтримка малого бізнесу передбачає надання дотацій підприємцям-роботодавцям на створення нових робочих місць для працевлаштування безробітних громадян, в першу чергу соціально незахищених категорій населення, внутрішньо переміщених осіб, жінок і молоді.

З метою формування позитивного відношення до підприємницької діяльності, зміцнення соціального статусу підприємництва, сприяння створенню нових і ефективному розвитку діючих суб'єктів МСП планується проведення різних заходів для забезпечення оперативної взаємодії підприємницьких інституцій з органами влади, сприяння в організації громадських об'єднань МСП, сприяння розвитку молодіжного підприємництва: залучення суб'єктів підприємництва до участі у бізнес форумах, круглих столах; ярмаркових і виставкових заходах; оперативна інформація в ЗМІ про діяльність органів з підтримки підприємництва, про досвід розвитку МСП, про благодійні акції підприємців, проведення різних конкурсів серед підприємців. Все це забезпечить формування сприятливих соціальних умов, громадської думки та сприятиме активному залученню населення до підприємницької діяльності.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
А.2.1. Створення та оприлюднення баз даних (реєстрів) нерухомості для підтримки розвитку бізнесу	1. Інвентаризація та створення реєстру промислово-складських приміщень (оприлюднення) 2. Створення бази даних товарів і послуг міста Кременчук 3. Аналіз динаміки зовнішньої торгівлі міста та місцевого експортного клімату 4. Аналіз структури товарообігу та послуг міста 5. Забезпечення широкого доступу до базових сервісів з підтримки експорту
А.2.2. Забезпечення МСП необхідними кадровими ресурсами	1. Підготовка рекомендацій та внесення змін до програм підготовки та перепідготовки фахівців, а також заявлення вакансій 2. Проведення низки тренінгів з психології підприємництва, бізнес-планування, маркетингу, фандрайзingu, ЗЕД, управління інноваціями, енергоефективністю та конкурентоспроможністю

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
	3. Підвищення рівня знань підприємців щодо володіння іноземними мовами 4. Стажування фахівців в закордонних компаніях, що реалізується за допомогою проєктів МТД
А 2.3. Формування позитивного іміджу підприємницької справи	1. Поширення «Історій успіху» ведення підприємницької діяльності 2. Популяризація джерел інформації щодо започаткування та ведення підприємницької діяльності 3. Проведення кола зустрічей «Досвідчений підприємець – майбутньому підприємцю» 4. Впровадження менторських програм

Стратегічна ціль А 3. Розвиток туризму

Стимулювання процесу розвитку сфери туризму, збільшення туристичних потоків і надходжень до міського бюджету можливе за рахунок створення сучасної туристичної інфраструктури, формування сприятливого туристичного іміджу міста та конкурентоспроможного туристичного продукту, а також збереження історико-культурного та природно-заповідного надбання території, впровадження нових механізмів розвитку галузі.

Створення й розвиток економічної системи сучасної сфери туризму є задоволення туристичних потреб, що лежать в основі попиту на туристичні послуги. Задоволення цього попиту здійснюється через систему пропозиції туристичних продуктів на ринку. Окрема туристична послуга (розміщення, харчування, транспортування, екскурсії, побутові послуги, культурно-видовищні заходи, спортивні, рекреаційно-оздоровчі послуги) може задовольнити тільки певну конкретну потребу туриста, а не комплекс його потреб. Тому виникає об'єктивна необхідність об'єднання різних за призначенням туристичних послуг у єдиний комплекс – туристичний продукт.

Важливу роль у туристичному бізнесі відіграє просування туристичного продукту до споживачів, яке охоплює комплекс заходів, спрямованих на створення та підготовку до реалізації туристичного продукту або окремих туристичних послуг. До таких заходів відносяться організація рекламно-ознайомлювальної діяльності, проведення та участь у спеціалізованих виставках, ярмарках, видання каталогів, буклетів тощо.

Формування турів охоплює розробку маршрутів і пакетування товарів і послуг, необхідних для задоволення потреб туристів під час подорожування за певним маршрутом. До основних туристичних послуг відносяться реклама, перевезення, харчування, розміщення, організація відвідувань туристичних об'єктів, забезпечення відпочинку й рекреації (оздоровлення).

Активна ярмаркова діяльність міста залучає туристів і сприяє розвитку туристичної галузі. Так у **2016-2017 роках** у місті проведено виставковий захід міжнародного характеру – фестиваль «Солодкий Кременчук» для презентації промислово-економічного, освітньо-наукового та інвестиційного потенціалу міста.

Розвиток інфраструктури обслуговування туриста вимагає ефективного надання послуг МСП для відпочинку та дозвілля. Тут вагоме місце належить закладам розміщення, харчування, побутового обслуговування туристів. Саме вони можуть створювати якісні параметри особистого споживання людини, яка відпочиває.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
А.3.1. Розробка нових туристичних маршрутів	1. Експертиза джерельної бази культурно-історичних пам'яток Кременчука 2. Створення реєстру культурно-історичних об'єктів 3. Відео та фото зйомка культурно-історичних об'єктів 4. Складання супровідних текстів до культурно-історичних пам'яток 5. Створення нових туристичних маршрутів 6. Моделювання віртуальної 3D карти міста з нанесенням на неї туристичних маршрутів
А.3.2. Проведення видовищних заходів з відпочинку та дозвілля	1. Проведення мистецьких фестивалів хорових і фольклорних колективів 2. Проведення всеукраїнських змагань зі спортивного танцю 3. Створення Майстерні креативно-творчого об'єднання Кременчука

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
	4. Проведення фестивалю-ярмарку «Солодкий Кременчук»
В.3.3. Формування інфраструктури розміщення	1. Будівництво та реконструкція готелів 2. Підвищення класу комфортності місць розміщення 3. Збільшення кількості місць розміщення

План дій з досягнення цілей за стратегічним напрямом розвитку А. Місто розвиненого експортоорієнтованого бізнесу

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічна ціль А 1. Ефективна інфраструктура підтримки бізнесу та просування експорту			
1.1. Створення інституцій підтримки бізнесу та надання якісних послуг	Районне відділення ВГО «Асоціація платників податків України» в Кременчуці, КП «Кременчук Інвест», підприємці, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, відділи та управління виконавчого комітету міської влади	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, кошти партнерів	1. Створення аутсорсингового центру обслуговування суб'єктів бізнесу на базі Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського 2. Розроблено навчальні програми 3. Проведено семінари, тренінги 4. Підготовлено методичні посібники та матеріали 5. Надані консультації 6. Розроблені спільні бізнес-проекти
1.2. Створення експортоорієнтованих кластерів	Кафедра економіки КрНУ, міська рада, СПД, КП «Кременчук Інвест», управління економіки, управління розвитку підприємництва, торгівлі, побуту та регуляторної політики, освітні установи та організації	Міський бюджет, учасники кластеру, юридичні особи, приватні підприємці	1. Визначені пріоритети формування та розвитку кластера 2. Сформовано оптимальну структуру кластерного об'єднання 4. Сформовано спеціалізовані кластери 5. Розроблено Стратегію розвитку кластеру 6. Реалізовано проекти, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності учасників кластеру
А.1.3. Ефективна робота Спільки експортерів малих і середніх підприємств	Спілька експортерів малих і середніх підприємств, міська рада, департамент економічного розвитку та ресурсів, міжнародні проекти, МСП	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти, СПД	1. Підприємництво об'єднане та скоординоване в Спільку експортерів малих і середніх підприємств 2. Збільшено кількість МСП, що успішно експортують продукцію та послуги 3. МСП успішно конкурують на внутрішньому та зовнішніх ринках

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічна ціль А 2. Інформаційна та ресурсна підтримка розвитку бізнесу			
А.2.1. Створення та оприлюднення баз даних (реєстрів) нерухомості для підтримки розвитку бізнесу	КП «Кременчук Інвест», СПД, управління та відділи виконавчого комітету Кременчуцької міської ради	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досліджено промислово-складські території, будівлі та споруди, які не використовуються 2. Створено онлайн базу вільних приміщень та територій 3. Визначено потенційні об'єкти для інвестування 4. Залучено інвестиції 5. Створений каталог товарів та послуг міста Кременчук
А.2.2. Забезпечення МСП необхідними кадровими ресурсами	КП «Кременчук Інвест», міський центр зайнятості, міська рада, міжнародні проекти, об'єднання експортерів, МСП, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	Бюджет міського центру зайнятості, міський бюджет, міжнародні донорські кошти, СПД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовлено рекомендації та внесено зміни до програм підготовки та перепідготовки фахівців 2. Проведено тренінги з психології підприємництва, бізнес-планування, маркетингу, фандрайзингу, ЗЕД, управління інноваціями, енергоефективністю та конкурентоспроможністю 3. Підвищено рівень знань підприємців щодо володіння іноземними мовами 4. Проводиться стажування фахівців в закордонних компаніях
А.2.3. Формування позитивного іміджу підприємницької справи	Міська рада, міжнародні проекти, об'єднання експортерів, МСП	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти, СПД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшено кількість підприємців-початківців 2. Підвищено імідж підприємництва через поширення успішних історій 3. Підвищено рівень досвідченості шляхом передачі досвіду початківцям від досвідчених підприємців
Стратегічна ціль А 3. Розвиток туризму			
А.3.1. Розробка нових туристичних маршрутів	Кафедра українознавства Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, відділи та управління міськвиконкому	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено віртуальні туристичні 3D маршрути 2. Включено туристичні маршрути Кременчука до переліку українських туристичних маршрутів
А.3.2. Проведення видовищних заходів з відпочинку та дозвілля	Міська рада, управління та відділи виконавчих органів міської ради, громадські організації, спортивно-танцювальні	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. В рамках реалізації Комплексної програми розвитку культури і туризму міста Кременчука на 2017 – 2021 роки започатковано нові форми проведення культурно-мистецьких заходів 2. Розвиток нових видів і жанрів мистецтв

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
	клуби, комунальний заклад культури «Кременчуцький міський Палац культури», майстри-ремісники		3. Розвиток партнерських стосунків між містами та країнами 4. Залучено більшу кількість туристів в якості учасників заходів і гостей 5. Підвищено туристичний імідж міста 6. Проведено Фестиваль-ярмарок «Солодкий Кременчук» 7. Проведено майстер-класи, конкурси
В.3.3. Формування інфраструктури розміщення	Міська рада, управління та відділи виконавчих органів міської ради, готелі, бази відпочинку	Міський бюджет, приватні кошти, міжнародні донорські кошти	1. Здійснено будівництво та реконструкцію готелів 2. Підвищено класу комфортності місць розміщення 3. Збільшено кількість місць розміщення

4.2. Стратегічний напрям В. Місто зі сприятливими умовами інвестування

Інвестиційно-інноваційна діяльність є рушійною силою економічного розвитку. Інвестиції у поєднанні з інноваціями дають мультиплікативний ефект, не лише збільшуючи кількість робочих місць і обсяги виробленої продукції, а й знижуючи вартість одиниці продукції, покращуючи її якість, підвищуючи рентабельність виробництва, умови праці та її продуктивність. Саме тому питання створення сприятливого інвестиційного клімату в місті залишається одним з найактуальніших. Тим більше, що за січень – грудень 2016 рік загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку міста склав 37,4 млн дол. США, що до відповідного періоду 2015 року становить 85,4 %.

У липні-серпні 2016 року було проведено опитування думки підприємців і основних роботодавців міста Кременчука (загальна кількість – 51 респондент). Респонденти зазначають, що готові інвестувати у розширення бізнесу вже протягом 2017 року. Загальний обсяг задекларованих респондентами інвестицій, які вони планують вкласти в розширення власного бізнесу в Кременчуці складає 391600 тис. грн. При цьому підприємства планують створити додатково 1155 робочих місць.

У той же час СПД міста наголошують на критичній нестачі власних коштів для зміцнення конкурентоспроможності своїх підприємств. Розуміючи стратегічне значення питання значна частина опитаних підприємців висловились за необхідність залучення прямих іноземних інвестицій у місто та необхідність підвищення його конкурентоспроможності.

Тим більше, що респонденти досить позитивно оцінили Кременчук як місце для ведення бізнесу. Один респондент оцінив місто як місце для ведення бізнесу на «відмінно». На «добре» місто оцінили 19 підприємців, 24 – «задовільно», лише 7 респондентів – «погано».

Серед основних слабких сторін міста респонденти зазначили:

- низька платоспроможність населення,
- монополізація сфери торгівлі,
- наявність монополістів (ПАТ «Полтаваобленерго», КП «Кременчукводоканал», ПАТ «Кременчукгаз»),
- незацікавленість влади у співпраці з бізнесом,

- відсутність консультацій із зовнішньо-економічної діяльності,
- недостатньо розвинута міська інфраструктура, погані дороги,
- низький рівень залучення інвестицій,
- відсутність підтримки МСБ, зокрема фінансових стимулів для розвитку бізнесу,
- бюрократія, тиск влади на підприємництво,
- зношеність інженерних мереж, недостатність інвестування в ЖКГ.

Для зміцнення конкурентоспроможності, покращення бізнес-клімату та майбутнього економічного розвитку міста, необхідно покращувати комунальну інфраструктуру, сприяти створенню нових робочих місць, особливо для молоді та жінок, розвитку сфери виробництва, м'якої інфраструктури підтримки інвестиційної діяльності, створити новий інвестиційний бренд міста, систему маркетингу.

Для стимулювання внутрішніх і зовнішніх інвестицій, підвищення конкурентоспроможності ключових галузей міста, підвищення внутрішнього попиту на продукцію машинобудування та світового попиту на продукти харчування необхідно проводити роботу з підвищення іміджу Кременчука, як території, привабливої для інвестування, розробки та впровадженню маркетингових заходів з залучення інвестицій, в першу чергу до екологічно-нешкідливих виробництв; створення індустріальних парків, у тому числі на територіях непрацюючих промислових підприємств, забезпечувати розширення виробництва та реалізацію якісної конкурентоспроможної продукції, освоєння нових видів продукції, підвищувати якість і ефективність виробництва з орієнтацією на потреби внутрішнього ринку та збільшення експортного потенціалу.

Стратегічні проблеми

- Відсутність міської системи маркетингу та промоції;
- Недостатня розвиненість інфраструктури підтримки інвестиційної діяльності;
- Недостатня кількість належним чином розроблених інвестиційних пропозицій та продуктів, які враховують інтереси потенційних інвесторів (тобто є взаємовигідними як для території, так і для інвесторів);
- Низька зацікавленість внутрішнього інвестора, недоступність фінансових ресурсів;
- Відсутність дієвих механізмів стимулювання внутрішніх інвестицій на регіональному рівні;
- Безсистемність роботи з іноземними інвесторами;
- Недостатній рівень кадрового потенціалу органу місцевого самоврядування, задіяного в інвестиційних процесах;
- Неналежна система інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності;
- Нерегулярність або відсутність фінансування програм і заходів з провадження інвестиційної діяльності;
- Низький рівень професійних знань і досвіду потенційних внутрішніх інвесторів щодо умов започаткування та ведення підприємницької діяльності;
- Поганий стан інфраструктури;
- Складність, зарегульованість процедур;
- Недостатність реалізації проектів міжнародної технічної допомоги.

Кременчук має виконати завдання для забезпечення вирішення вищезазначених проблем і створення динамічних інвестиційних процесів в місцевій економіці:

- продовження роботи зі створення привабливого інвестиційного іміджу міста, в т. ч. за рахунок участі у міжнародних форумах, семінарах, конференціях, виставках і ярмарках бізнес-проектів;
- створення та реалізація інноваційно-інвестиційних проектів та їх промоція;

- розробка інвестиційних пропозицій та створення інвестиційних продуктів згідно з європейськими стандартами;
- супровід реалізації інвестиційних проектів на території міста;
- презентація інвестиційних можливостей міста на заходах міжнародного рівня, створення інвестиційних каталогів;
- розміщення інформації про інвестиційні можливості міста у ЗМІ, на офіційному сайті Кременчуцької міської ради, сайті Фонду підтримки підприємництва, КП «Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста «Кременчук Інвест»;
- забезпечення популяризації успішних інвестиційних проектів, що реалізуються за рахунок державної підтримки, а також поширення такого досвіду;
- розширення мережі об'єктів інфраструктури підтримки інвестиційної діяльності та кількості їх послуг;
- оновлення переліку вільних нежитлових приміщень, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Кременчука та можуть бути передані в оренду;
- надання на пільгових умовах вільних нежитлових приміщень комунальної власності міста інвесторам виробничого спрямування;
- оволодіння системою знань та умінь для планування всіх етапів інвестиційної діяльності, забезпечити проведення семінарів, надання консультативних послуг.

Напрямок розвитку В. Місто зі сприятливими умовами інвестування

Стратегічні цілі

В.1. Якісні інвестиційні продукти

В.2. Супровід інвестиційної діяльності та маркетинг території

Оперативні цілі

В.1.1. Інвентаризація земельних ділянок і створення інвестиційних пропозицій

В.2.1. Маркетинг і брендинг території

В.1.2. Розвиток індустріального парку «Центральний»

В.2.2. Підготовка спеціалістів з місцевого економічного розвитку

В.1.3. Розробка та реалізація інвестиційних проектів

В.2.3. Інвестиційна виставкова діяльність міста

Схема стратегічних і оперативних цілей за напрямом розвитку В. Місто зі сприятливими умовами інвестування

Стратегічна ціль В.1. Якісні інвестиційні продукти

Дії щодо розробки стратегії маркетингу та промоція міста, формування привабливого іміджу території, забезпечення прозорості інформації про інвестиційні ресурси міста, підготовки інвестиційних продуктів («індустріальний парк», «грінфілди», «браунфілди» та ін.), залучення до реалізації інвестиційних проектів міжнародних фондів і міжнародних програм покращать інвестиційний клімат на території міста.

Так, 23 червня 2016 року в рамках впровадження проекту «Створення індустріального парку «ЦЕНТРАЛЬНИЙ» у місті Кременчук» визначено керуючу компанію індустріального парку –

комунальне підприємство «Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста «Кременчук Інвест» Кременчуцької міської ради. Саме цей парк має на меті залучення інвесторів для діяльності на його території. Розроблено План дій з реалізації проекту «Створення індустріального парку «ЦЕНТРАЛЬНИЙ» у Кременчуці». Технічні умови підключення ліній електропередач і прокладення мереж водопостачання до території індустріального парку узгоджено з представниками ПАТ «Полтаваобленерго» та КП «Кременчукводоканал».

Подальше облаштування території індустріального парку та залучення інвесторів є головним завданням інвестиційної діяльності міста.

При наявності встановлених пріоритетів у сфері залучення інвестицій та визначення інвестиційного потенціалу міста, забезпечення розробки конкретних інвестиційних проектів, які будуть здійснюватися за підтримки органу місцевого самоврядування є важливим завданням інвестиційної діяльності. Розробка цих проектів буде проводитись з урахуванням інтересів як міста, так і майбутнього інвестора. Вона передбачає досконале вивчення економічного стану та інвестиційного потенціалу об'єкта інвестування, проведення аналізу ринку збуту продукції (послуг), розробку проекту фінансових вкладень. Розробка інвестиційних проектів є досить трудомістким процесом і вимагає значних витрат часу та коштів.

В цілому розробка та реалізація інвестиційного проекту включає такі етапи: 1) формування інвестиційних ідей; 2) дослідження інвестиційних можливостей; 3) техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту; 4) підготовка конкретної документації; 5) підготовка проектної документації; 6) будівельно-монтажні роботи; 7) експлуатація об'єкта та моніторинг економічних показників.

Усі залучені інвестиційні ресурси, як вітчизняні так і іноземні, потрапляють на підприємство шляхом виходу на інвестиційний ринок прямо або через фінансово-кредитну систему. У першому випадку це відбувається у вигляді: 1) купівлі власниками заощаджень цінних паперів підприємств на первинному ринку; 2) надання державою підприємству дотацій, субсидій, тощо; 3) внесення національними та іноземними інвесторами на умовах участі у капіталі коштів у статутний фонд підприємства; 4) об'єднання капіталів підприємств.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
В.1.1. Інвентаризація земельних ділянок і створення інвестиційних пропозицій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інвентаризація земельних ділянок і створення реєстрів нерухомості «грінфілди», «браунфілди» 2. Підготовка інвестиційних пропозицій 3. Створення каталогу інвестиційних продуктів (земельних ділянок) 4. Створення онлайн бази інвестиційних продуктів та їх супровід
В.1.2. Розвиток індустріального парку «Центральний»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування індустріального парку: замовлення та розробка детального плану території; замовлення та отримання технічних умов інженерних мереж (централізованого водопостачання та водовідведення, електроенергетики та природного газу) 2. Оновлення Концепції індустріального парку «ЦЕНТРАЛЬНИЙ» 3. Замовлення та розробка інженерно-геодезичних вишукувань 4. Розробка проектно-кошторисної документації на першу чергу будівництва інженерних мереж (централізованого водопостачання та водовідведення, електроенергетики та природного газу). Проведення її експертизи 5. Виконання підготовчих і будівельних робіт
В.1.3. Розробка та реалізація інвестиційних проектів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка та реалізація інвестиційних проектів 2. Залучення коштів міжнародної технічної допомоги та реалізація проектів МТД на території міста

Стратегічна ціль В.2. Супровід інвестиційної діяльності та маркетинг території

Територіальний бренд, виступаючий важливим чинником просування території, спирається на економічний, соціокультурний потенціал території та природно-рекреаційні ресурси, а також бренди товарів і послуг, локалізовані в певній географічній місцевості.

Бренд території являє собою ментальну конструкцію, набір сприйнять в уяві споживача, є одним з найпотужніших інструментів комунікації з її цільовими аудиторіями. Брендінг території – це цілеспрямоване формування образу міста у свідомості громадян або світової громадськості.

Цілі та завдання брендінгу території – забезпечити довгострокове й вигідне позиціонування на конкурентному ринку, присутність бренду території в інформаційному просторі, впізнаваність бренду, приплив фінансових ресурсів на територію, трансляцію місцевих рішень та ініціатив в зовнішнє середовище.

З метою залучення у місто інвестицій та підвищення конкурентоспроможності території Кременчуцькою міською радою утворено комунальне підприємство «Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста «Кременчук Інвест».

КП «Кременчук Інвест» здійснює такі функції:

- реалізація заходів у сфері місцевого економічного розвитку;
- розробка, реалізація та супровід інвестиційних проектів;
- популяризація та маркетинг території;
- розвиток міжнародного співробітництва та зміцнення іміджу міста.

Існує загальна веб-платформа, яку можна використовувати для залучення інвестора та діалогу з ним, розповсюдження інформації про місто та його інвестиційні можливості – сайт КП «Кременчук Інвест» (<http://kremenchukinvest.com.ua>).

Важливим каналом промоції міста та інвестиційної діяльності є інвестиційні форуми та міжнародна діяльність. Протягом 2012-2016 років містом були проведені виставкові заходи із представленням ресурсів і економічного потенціалу міста. Так, у 2014 році відбулася презентація міста в ТПП України з широким залученням бізнесу (ПрАТ «Кредмаш», ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», ПрАТ «АвтоКраз», ТОВ АВМ АМПЕР, ТОВ НВФ «Техвагонмаш», ПрАТ «Кременчуцький колісний завод», ПАТ «Укркварцит», ПП «Балашов», ТОВ «Фабрика рукавних фільтрів», ТОВ «ВОРД СЕРВІС»). У 2016 році в місті проведено міжнародний фестиваль «Солодкий Кременчук» для презентації промислово-економічного, освітньо-наукового та інвестиційного потенціалу міста. Фестиваль відвідали делегації міст-побратимів та інші іноземні делегації.

Загалом у 2012-2016 роках місто відвідало 19 іноземних делегацій різнопланового характеру, здебільшого для загального знайомства з містом. Делегації з міста брали участі у міжнародних візитах до міста-побратима Бидгощ (Польща) для вивчення досвіду житлово-господарчого та водо-каналізаційного господарства. Делегації складалися, як правило, з числа посадовців міської ради, представники бізнесу до делегації включені не були. В місті проводилися конференції, тренінги та круглі столи з інвестиційної тематики.

Важливим аспектом залучення інвестора є здійснення цільових бізнес-місій до міст-партнерів. Цей формат має переваги у тому, що присутність представників влади з обох боків може знизити сприйняття ризику співпраці. З метою підвищення ефективності співпраці з зарубіжними партнерами міською владою укладено 5 угод і 3 меморандуми про співробітництво з такими містами: Бидгощ (Польща), Свіштов (Болгарія), Бітола (Македонія), Сніна (Словаччина), Борисов (Білорусь), Міхаловце (Словаччина), Веньчжоу (КНР), Цзяюйгуань (КНР). Всі документи укладені на безстроковий термін дії.

Представники органу місцевого самоврядування, уповноважені здійснювати безпосередній контакт з інвестором, повинні не тільки досконало володіти інформацією щодо місцевого економічного розвитку, його стратегічних напрямів і перспектив, але враховувати професійну, ментальну, національну специфіку кожного потенційного інвестора. З іншого

боку, успішна робота представників влади з інвесторами є запорукою формування сприятливого інвестиційного клімату міста, чинником залучення додаткових інвестиційних ресурсів у його розвиток. Саме представники місцевої влади здатні надати потенційному інвесторові необхідну підтримку.

У Кременчуцькому інституті ПВНЗ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля» готують спеціалістів за спеціальністю міжнародна економіка та маркетинг. Кожного року диплом отримують в середньому 25 спеціалістів. Базовою умовою впровадження інвестиційної діяльності містом є володіння іноземною, насамперед англійською мовою, що також повинно мати місце серед програм підвищення кваліфікації персоналу.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
В.2.1. Маркетинг і брендинг території	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка маркетингової стратегії міста 2. Розробка інвестиційного бренду міста 3. Сформовано привабливий імідж території
В.2.2. Підготовка спеціалістів з місцевого економічного розвитку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення сучасно оснащеної вебінарної кімнати на базі Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського для проведення міжнародних конкурсів наукових робіт, міжнародних студентських конференцій, студентських диспутів, круглих столів та інших он-лайн заходів 2. Залучення кращих студентів до діяльності підприємств міста, підвищення рівня знань студентів на тему економіки підприємства 3. Написання дипломних проєктів і наукових робіт, що мають практичну цінність на тему економічної та інвестиційної діяльності 4. Взаємодія ВНЗ із органом місцевого самоврядування та підприємствами міста
В.2.3. Інвестиційна виставкова діяльність міста	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення Інвестиційних Форумів 2. Проведення бізнес-місій 3. Проведення виставок і ярмарок 4. Участь у міжнародних візитах, робочих зустрічах

План дій з досягнення цілей за стратегічним напрямом розвитку В. Місто зі сприятливими умовами інвестування

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічна ціль В 1. Якісні інвестиційні продукти			
В.1.1. Інвентаризація земельних ділянок і створення інвестиційних пропозицій	КП «Кременчук Інвест», управління земельних ресурсів, структурні підрозділи виконавчих органів міської ради	Міський бюджет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведена інвентаризація земельних ділянок 2. Створені реєстри нерухомості 3. Підготовлені інвестиційні пропозиції 4. Розроблено каталог інвестиційних продуктів 5. Створено онлайн-базу інвестиційних продуктів
В.1.2. Розвиток індустриального парку «Центральний»	КП «Кременчук Інвест», управління земельних ресурсів, управління містобудування та архітектури, ДП «ДІПРОМІСТО», КП Кременчукводоканал, КП «Кременчукгаз», КП «Теплоенерго», ПАТ «Полтаваобленерго»	ДФРР, обласний бюджет, міський бюджет, міжнародні донорські організації, кошти СПД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблено детальний план території Індустриального парку «Центральний» 2. Отримано технічні умови інженерних мереж 3. Оновлено Концепцію індустриального парку «ЦЕНТРАЛЬНИЙ» 4. Проведено інженерно-геодезичні вишукування 5. Виготовлено проектно-кошторисну документацію на першу чергу будівництва інженерних мереж 6. Виконано підготовчі та

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
			будівельні роботи 7.Розпочата господарська діяльність в межах індустріального парку
В.1.3. Розробка та реалізація інвестиційних проектів	КП «Кременчук Інвест», управління земельних ресурсів, управління містобудування та архітектури, структурні підрозділи виконавчих органів міської ради	ДФРР, обласний бюджет, міський бюджет, міжнародні донорські організації, кошти СПД	1. Реалізовано інвестиційні проекти 2. Впроваджено проекти міжнародної технічної допомоги 3. Залучені інвестиції 4. Залучені державні кошти 5. Залучені кошти міжнародної технічної допомоги
Стратегічна ціль В 2. Супровід інвестиційної діяльності та маркетинг території			
В.2.1. Маркетинг та брендинг території	КП «Кременчук Інвест», управління земельних ресурсів, управління містобудування та архітектури, структурні підрозділи виконавчих органів міської ради	Міський бюджет, міжнародні донорські організації	1. Затверджено та впроваджується маркетингова стратегія міста 2. Розроблено інвестиційний бренд міста 3. Сформовано привабливий імідж території
В.2.2. Підготовка спеціалістів з місцевого економічного розвитку	Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського, управління економіки, структурні підрозділи виконавчих органів міської ради	Міжнародні донорські організації, кошти ВНЗ	1. Створена сучасна оснащена вебінарна кімната на базі Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського 2. Проведено міжнародні конкурси наукових робіт, міжнародні студентські конференції, студентські диспути, круглі столи та інші он-лайн заходи 3. Залучено кращих студентів до діяльності підприємств міста, підвищено рівень знань в процесі стажування 4. Розроблено дипломні проекти та наукові роботи, що мають практичну цінність 5. Встановлено взаємодію ВНЗ з органом місцевого самоврядування та підприємствами міста
В.2.3. Інвестиційна виставкова діяльність міста	КП «Кременчук Інвест», управління економіки, структурні підрозділи виконавчих органів міської ради	Міський бюджет, міжнародні донорські організації, кошти СПД	1. Проведені Інвестиційні форуми 2. Проведені бізнес-місії 3. Проведені виставки та ярмарки 4. Проведені міжнародні зустрічі та візити

4.3. Стратегічний напрям С. Енергоефективне та екобезпечне місто

Енергоефективність передбачає ефективне забезпечення споживачів паливно-енергетичними ресурсами, зниження у місті рівня питомого енергоспоживання шляхом

впровадження енергозберігаючих заходів в закладах бюджетної сфери та комунальному господарстві.

Проте, для міста Кременчука, як і для багатьох регіонів України, характерним є значна енерговитратність комунальної, бюджетної сфер і житлового фонду. Ця проблема виникла ще на стадії формування інфраструктури та існує до цього часу. Практика показує, що питання істотного зниження енерговитрат може бути вирішено за умови, коли воно виділяється в окрему чітко структуровану систему та вивчається всебічно у взаємозв'язках з факторами зовнішнього середовища, встановлюються причини виникнення зайвих енерговитрат, їх джерела, визначаються ключові цілі та виробляються рекомендації з їх досягнення.

Одним з шляхів вирішення вищезазначеної проблеми є диверсифікація використовуваних джерел енергії. Розширення використання поновлюваних джерел енергії, впровадження заходів з енергоефективності у всіх сферах економіки забезпечить належний рівень конкурентоспроможності продукції (надання послуг), комфортних умов праці та умов надання соціальних послуг населенню.

Енергоефективність у муніципальному секторі повинна ґрунтуватися на постійному обліку та аналізі спожитих енергоресурсів, енергоаудиті, здійсненні інновацій у сфері енергоефективності, впровадженні енергозберігаючих технологій, розробці конкретних шляхів і напрямків ефективного споживання енергетичних ресурсів.

Робота з громадськістю, створення активної діалогової платформи з питань енергоефективності є ще одним з важливих компонентів. Для отримання ефекту від впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності необхідне як належне фінансування, так і розуміння громадою міста, що раціональне використання природних джерел енергії дозволить зберегти навколишнє середовище та досягти фінансової стабільності у майбутньому.

Екологічна ситуація на території міста характеризується відносною стабільністю показників. Високий рівень концентрації промислових об'єктів в місті, нераціональна структура промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв, відсутність належних природоохоронних систем зумовлюють в Кременчуці підвищений рівень забруднення довкілля, дефіцит водних ресурсів. Нестача в безвітряні періоди кисню в приземних шарах атмосфери, застій біля земної поверхні повітря, забрудненого викидами промисловості й транспорту, призводить в останній час до смогових явищ.

Однією зі складових розв'язання нагальних екологічних проблем є створення дієвої системи моніторингу довкілля, тобто організація системи спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля, його впливу на здоров'я населення та дотримання вимог екологічної безпеки.

Сучасна екологічна ситуація об'єднує в собі оцінку екологічного стану окремих компонентів довкілля: стану атмосферного повітря та водного середовища, поводження з відходами, природно-заповідних територій, характер яких постійно змінюється. Від напряму цих змін залежить рівновага природних екосистем і збалансованість подальшого екологічного та соціального-економічного розвитку міста.

Стратегічні проблеми

- Низький рівень управління енергоефективністю та споживанням енергоресурсів;
- Постійне зростання вартості енергоресурсів;
- Надмірне споживання енергоресурсів через низьку енергоефективність, зношеність технологічного обладнання, недосконалість схем енергопостачання;
- Неефективність структури споживання паливно-енергетичних ресурсів, зокрема через завищену частку споживання природного газу та недостатній обсяг використання альтернативних видів палива та відновлюваних джерел енергії;
- Низький рівень залучення позабюджетних інвестицій для впровадження

енергоощадних і енергоефективних заходів;

- Забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств і автотранспорту (високий рівень забруднення повітряного басейну міста);
- Незадовільний стан звалища ТПВ, відсутність підприємств з переробки ТПВ;
- Розташування підприємств в безпосередній близькості від житлових кварталів (невизначеність санітарно-захисних зон навколо підприємств);
- Недосконалість системи екологічного моніторингу;
- Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств і підприємств ЖКГ;
- Розміщення та утилізації промислових відходів;
- Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок міста;
- Недостатня ефективність роботи наявних очисних споруд;
- Низький рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення;
- Незадовільний стан каналізаційних мереж, насосних станцій та споруд зливової каналізації.

Для подолання вищезазначених перешкод необхідно:

- підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами;
- підвищення рівня суспільної екологічної та енергоефективної свідомості населення;
- формування ефективної системи управління твердими побутовими відходами;
- запобігання забрудненням від індустріальних виробництв;
- забезпечення захисту від підтоплення;
- поліпшення якості питної води та водозабезпечення споживачів;
- розвиток альтернативної енергетики;
- охорона та збереження об'єктів природно-заповідного фонду;
- здійснення заходів з благоустрою території міста;
- проведення розчистки берегової лінії, підтримання сприятливого гідро-екологічного режиму річок на території міста;
- підвищення якості очищення стічних вод від механічних домішок;
- оцінка рівня споживання енергоресурсів муніципальними будівлями та розробка заходів з підвищення енергоефективності;
- впровадження енергоефективних заходів у міському господарстві;
- реконструкція котельних із використанням енергоефективного обладнання;
- реконструкція зовнішнього освітлення із використанням енергоефективного обладнання;
- створення платформи для поширення інформаційних матеріалів для потенційних інвесторів та залучення коштів енергосервісних компаній;
- впровадження платформи для діалогу в громаді з питань енергоефективності.

Напрямок розвитку С. Енергоефективне та екобезпечне місто

Стратегічні цілі

С.1. Ефективна енергетична політика міста

С.2. Енергоефективна міська інфраструктура

С.3. Екологічно безпечне місто

Оперативні цілі

С.1.1. Вдосконалення системи муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу

С.2.1. Енергоефективні будівлі міста

С.3.1. Модернізація системи водовідведення

С.1.2. Проведення енергетичного аудиту будівель муніципальної власності

С.2.2. Модернізація котельних з використання альтернативних джерел енергії

С.3.2. Забезпечення населення якісною питною водою

С.1.3. Створення діалогової та освітньої платформи з питань енергоефективності

С.2.3. Реконструкція зовнішнього освітлення з використанням енергоефективного обладнання

С.3.3. Ефективна система поводження з ТПВ та утилізації відходів

С.2.4. Розвиток електротранспорту (будівництво тролейбусної лінії в правобережній частині міста)

С.3.4. Впровадження ефективної системи екологічного моніторингу

С.3.5. Підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану водойм

С.3.6. Екологічна освіта

Схема стратегічних і оперативних цілей за напрямом розвитку С. Енергоефективне та екобезпечне місто

Стратегічна ціль С 1. Ефективна енергетична політика міста

Рішенням сесії Кременчуцької міської ради сьомого скликання від 22 грудня 2016 р. затверджено План дій сталого енергетичного розвитку міста Кременчука на період до 2025 р. (далі – ПДСЕР). Цей стратегічний документ визначає довгострокове планування політики територіальної громади, спрямованої на боротьбу з глобальними змінами клімату, через скорочення викидів парникових газів. ПДСЕР є інструментом для забезпечення якісної та ефективної реалізації політики міста в сфері енергоефективності та охорони навколишнього середовища, задекларованої в Стратегії сталого розвитку в сфері енергоспоживання міста Кременчука на період до 2025 року, інтегрованої в систему цілей європейської угоди Covenant of Mayors. Глобальною нормативною базою є Рамкова Конвенція ООН про зміну клімату від 09.05.1992 р., Кіотський протокол до Рамкової Конвенції ООН про зміну клімату від 11.12.1997 р., Угода Covenant of Mayors, що ініційована та впроваджується Європейською комісією починаючи з 12.02.2009 р.

Для організації цілеспрямованої діяльності підприємств з аналізу споживання паливно-енергетичних ресурсів, виявлення резервів економії палива та енергії, розроблення та реалізації заходів щодо їх економії необхідно проведення паливно-енергетичного аналізу. На підставі цього аналізу споживання енергоресурсів у місті визначено п'ять основних секторів кінцевих споживачів: житловий сектор; муніципальні будівлі (бюджетна та комунальна інфраструктура); комунальні підприємства (КП «Теплоенерго», КП «Кременчукводоканал», КП «Кременчуцьке тролейбусне управління», Кременчуцьке комунальне автотранспортне підприємство 1628, КП «Міськвітло»); проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Досить значним є споживання енергоресурсів суб'єктами господарювання. Однак орган місцевого самоврядування не має суттєвого впливу на рівень споживання енергетичних ресурсів у цьому секторі.

Базовими заходами для досягнення скорочення викидів парникових газів у ПДСЕР є, насамперед, скорочення та оптимізація споживання традиційних видів енергоресурсів, а також запровадження використання поновлюваних джерел енергії. Цей План дій передбачає застосування інформаційних і технічних заходів, реалізація яких вимагає застосування належного фінансування та виважених політичних інструментів.

Впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності сприятиме зменшенню споживання паливно-енергетичних ресурсів, що в свою чергу є запорукою зменшення шкідливих викидів в атмосферу та попередженню глобального потепління та змін клімату.

Загальне скорочення викидів CO₂ за період 2014-2016 рр. в місті становить 6334,529 т/рік або 1,6 % запланованого рівня. У разі виконання стратегії ПДСЕР у повному обсязі з урахуванням досягнень 2013-2016 рр. розрахунковий показник зниження викидів CO₂ у 2020 році становитиме 97839,627 т/рік або 24,86 %, а у 2025 році становитиме 126581,724 т/рік або 32,17 % від базового 2013 року.

Впровадження владою політики з енергозбереження передбачає також роботу з населенням: формування енергоощадливої поведінки, пропагування енергозберігаючих технологій, запровадження діалогової платформи з населенням тощо.

Відповідно до ст. 12 Закону України «Про енергозбереження» від 01.07.1994 р. № 74/94-ВР джерелами фінансування заходів щодо ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів є Державний фонд енергозбереження, власні та позикові кошти підприємств, установ і організацій, Державний бюджет України, місцеві бюджети, а також інші джерела.

Фінансування заходів, що планується впроваджувати у місті у період 2017-2025 рр., передбачається здійснювати з таких джерел:

- місцевий бюджет;
- бюджети інших рівнів (обласний, державний);
- власні кошти підприємств, організацій та фізичних осіб;
- міжнародні та вітчизняні кредитні фонди;
- кошти, отримані від економії енергоресурсів внаслідок зниження рівня енергоспоживання;
- спонсорські кошти;
- державні та міжнародні цільові програми, гранти.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
С.1.1. Вдосконалення системи муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу	1. Вдосконалення системи муніципального енергоменеджменту, фахова освіта та підготовка енергоменеджерів 2. Впровадження інформаційної системи енергомоніторингу, аналіз виконання та актуалізація ПДСЕР 3. Створення інвестиційної платформи для запровадження енергосервісу 4. Проведення масово-роз'яснювальної роботи серед дітей молодшого віку, учнів, молоді та кременчужан щодо енергозбереження та запобігання змінам клімату
С.1.2. Проведення	1. Енергоаудит будівель комунальної власності (освіта, охорона

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
енергетичного аудиту будівель муніципальної власності	здоров'я, культура) 2. Енергоаудит житлового сектору
С.1.3. Створення діалогової та освітньої платформи з питань енергоефективності	1. Проведення Днів енергії 2. Впровадження системи навчання населення з питань енергоефективності 3. Проведення Форумів, виставок 4. Впровадження діалогової та консультаційної платформи з питань енергоефективності

Стратегічна ціль С 2. Енергоефективна міська інфраструктура

Міська інфраструктура характеризується високим рівнем зносу, підвищеним енергоспоживанням, а тому потребує реконструкції з використанням енергоефективних технологій та обладнання.

Теплопостачання міста забезпечують комунальне підприємство «Теплоенерго» та Кременчуцька філія ПАТ «Полтаваобленерго», яка постачає тепло від Кременчуцької ТЕЦ. Система теплопостачання міста Кременчука переважно централізована. Комунальне підприємство «Теплоенерго» експлуатує 18 котелень, загальною потужністю 97,7 МВт/год, 46 центральних теплових пунктів та 5 індивідуальних теплових пунктів. Основним енергоспоживаючим обладнанням на котельних є насосне обладнання та котли. Котли, насосне обладнання, теплообмінники та обладнання хімовдоочищення, що використовується, характеризуються підвищеним енергоспоживанням.

Водопостачання міста здійснюється через розподільну мережу «Кременчукводоканал». Основним джерелом водопостачання є води ріки Дніпро з Кременчуцького водосховища. Обробка води здійснюється на водопровідних очисних спорудах. Загальна довжина водогінної мережі Кременчука становить 423,37 км, загальна довжина каналізаційної мережі міста становить 283,6 км. У роботі підприємства задіяні: 2 насосні станції першого підйому; водоочисні споруди потужністю 150 тис. м³ на добу; 2 комплекси каналізаційних очисних споруд Лівобережжя та Правобережжя загальною потужністю 140 тис. м³ на добу; 26 станцій перекачування стоків; 7 підвищувальних насосних станцій; 6 резервуарів питної води. Системи централізованого водопостачання та водовідведення, збудовані десятки років тому, характеризуються високою енерговитратністю, значними втратами води та фізичною зношеністю.

Обслуговуванням мереж вуличного освітлення в місті займається комунальне підприємство «Міськсвітло» Кременчуцької міської ради. На 01.01.2016 р. протяжність мереж зовнішнього освітлення складає 525,37 км. Освітлення потребує реконструкції та запровадження енергоефективного обладнання для зменшення споживання електроенергії.

Житловий фонд комунальної власності Кременчука налічує 1352 будинка комунальної власності, загальною площею 4065,5 тис. кв. м., 211 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та 1 житлово – будівельний кооператив. Переважну більшість житлових будинків обладнано водопроводом і каналізацією (99%), центральним опаленням (98,9%), гарячим водопостачанням (97,8%). Середній фізичний знос житлового фонду становить 40-60%. Ветхими визнано 28 будинків загальною площею 6,236 тис. кв. м, аварійні будинки відсутні. Найбільш проблемними є багатоповерхові будинки, період експлуатації, яких в основному складає 30 років. Більшість з них перевищили цей вік. Проблема полягає в забезпеченні раціонального, максимально ефективного використання кінцевої енергії, яка надходить до споживача у вигляді електричної та теплової енергії. Можна ефективно виробити енергію в сучасній котельні з високим ККД, а потім понести втрати при подачі її до опалювальних будинків. Для забезпечення енергоефективності в житловому секторі необхідно покращити експлуатаційні характеристики будинків, забезпечити проведення їх теплової санації, модернізації інженерного обладнання, проводити комплекс робіт з формування у мешканців енергозберігаючої свідомості.

Стан будівель охорони здоров'я, освіти, культури також потребує комплексу вищезазначених енергоефективних робіт.

Транспортні пасажирські перевезення в Кременчуці виконують 9 підприємств, з них: одне комунальне – «Кременчуцьке тролейбусне управління». КП «Кременчуцьке тролейбусне управління» надає послуги з перевезення пасажирів міським електричним транспортом, на балансі якого знаходиться 59 тролейбусів. На 7 міських тролейбусних маршрутах, загальна протяжність яких 160 км, щодня працює 40 тролейбусів. В середньому за рік електротранспортом користуються 14,2 млн. осіб. Міський електротранспорт є єдиним видом громадського транспорту в місті, який надає право безкоштовного проїзду всім пільговим категоріям громадян.

У динаміці обсяг перевезень пасажирів збільшується, при цьому питоме споживання електроенергії на одного пасажирів зменшується. Ефективність споживання енергії підвищилась завдяки пуску в експлуатацію КП «КТУ» 13 сучасних тролейбусів з ефективними системами керування та електроприводу.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
С.2.1. Енергоефективні будівлі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Термомодернізація будівель комунальної власності міста 2. Сприяння використанню «теплих кредитів» населенням міста 3. Забезпечення житлового фонду міста та бюджетних установ приладами обліку спожитих енергоресурсів 4. Застосування геліосистем на основі вакуумних сонячних колекторів в системі гарячого водопостачання в будівлях комунальної власності міста 5. Встановлення світлодіодних світильників для скорочення споживання електроенергії у будівлях муніципальної власності
С.2.2. Модернізація котельних із використанням альтернативних джерел енергії	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заміна застарілих газових котлів КВГ-6,5 на сучасні котли з вищим КПД, з підключенням до них водяних теплообмінників відхідних газів для рекуперації тепла продуктів згоряння на котельні кварталу 17 в Крюківському районі міста Кременчука 2. Ліквідація або консервація котельні кварталу 620 по вул. Приходько, 101А та підключення споживачів до котельні кварталу 17 по вул. Приходько, 30 після її реконструкції 3. Будівництво опалювальної котельні з встановленням двох водогрійних котлів з комбінованими пальниками «природній газ» / «дизельне паливо» тепловою потужністю по 20,0 МВт кожний та з встановленням двох водогрійних котлів на твердому паливі – паливні пелети, тепловою потужністю по 7,0 МВт кожний, для заміщення потужностей Крюківської ТЕЦ у мікрорайоні Раківка міста Кременчука
С.2.3. Реконструкція зовнішнього освітлення з використанням енергоефективного обладнання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запровадження енергоефективного обладнання та модернізація вуличного освітлення 2. Збільшення площі покриття зовнішнього освітлення 3. Створення мережі паркових світлодіодних світильників на сонячних батареях, що дасть змогу освітлювати велоінфраструктуру, зони відпочинку, паркові зони 4. Застосування світлодіодних матриць і ламп у системі вуличного освітлення та світлофорах
С.2.4. Розвиток електротранспорту міста	<ol style="list-style-type: none"> 1. Будівництво тролейбусної лінії по вул. Красіна до заводу «Ампер» 2. Будівництво контактної мережі для організації тролейбусного руху по вул. Київській 3. Оновлення застарілого рухомого складу 4. Відновлення тролейбусної інфраструктури на правобережній частині міста – будівництво нових тролейбусних ліній

Стратегічна ціль С 3. Екологічно безпечне місто

Забруднення атмосферного повітря у місті обумовлено викидами забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення. Обсяг викидів забруднюючих речовин підприємствами Кременчука у 2015 р. становив 16067,85 т, або 28,9% від загального обсягу викидів стаціонарними джерелами Полтавської області. Це найбільший обсяг викидів в області. З початку 2000-х років обсяг викидів забруднюючих речовин підприємствами

Кременчука у цілому зростає, але в останні роки стабілізувався. Головними стаціонарними джерелами забруднення у місті є підприємства машинобудування, енергетики, нафтохімії та будівельної індустрії. Близько 95% викидів підприємств припадає на 9 з них: ПАТ «Укртатнафта», ПрАТ «Кременчуцький завод технічного вуглецю», Кременчуцька ТЕЦ, ПрАТ «Кременчуцький колісний завод», ПрАТ «АвтоКрАЗ», ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод», ПрАТ «Кредмаш», ПАТ «Крюківський вагобудівний завод», ТОВ НВФ «Техвагонмаш». Основним забруднювачем повітря в місті стабільно залишається ПАТ «Укртатнафта» – 11238,86 т у 2015 р., або 70% міських викидів.

У Кременчуці спостерігається велика щільність викидів шкідливих речовин у розрахунку на одну особу (206,1 т). Більше половини всіх викидів в атмосферне повітря забезпечують пересувні джерела, з яких лєвова частка припадає на автотранспорт.

Стан водних ресурсів. Основною водною артерією Кременчука є річка Дніпро, як частина Дніпродзержинського водосховища. Також через місто протікають малі річки: Сухий Омельник, Сухий Кагамлик, Крива Руда.

Аналіз сучасного стану водних ресурсів свідчить, що негативні процеси на річках, водосховищах і водоймах тривають. Більшість річок і водотоків замулилися, місцями втратили природну чистоту, порушена їх здатність до самоочищення. Русла річок, які протікають через Кременчук, потребують розчищення, відновлення водності, поліпшення екологічного стану, підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану.

Місто Кременчук майже на 98% забезпечує потреби в «свіжій» воді з поверхневих джерел водопостачання. В останні роки спостерігається стійка тенденція щодо зменшення обсягів водоспоживання, що в першу чергу пов'язано з економічними чинниками.

Єдиним джерелом питного водопостачання населення міста є Кременчуцьке водосховище. Літній період дуже складний для системи водопостачання міста, протягом якого якість питної води має граничні показники, що безпосередньо пов'язано з погіршенням якості води у Кременчуцькому водосховищі. У районі водозабору м. Кременчук сезонні відхилення (рівень кисню знижується, вміст марганцю підвищується) спостерігаються у літні місяці при високих температурах повітря та швидкостях вітру до 2 м/хв. у глибинних пробах води (забірний оголовок розташований на дні Кременчуцького водосховища на глибині 14 м).

Основними причинами погіршення якості води в річках є недостатня ефективність роботи очисних споруд, незадовільний стан каналізаційних мереж, насосних станцій та споруд зливової каналізації. Більша частина каналізаційних мереж потребує заміни або капітального ремонту. Часті прориви каналізаційних колекторів є постійним джерелом небезпечного забруднення міського середовища.

Водопостачання та водовідведення в місті здійснює КП «Кременчукводоканал», яке задовольняє попит споживачів з постачання води питної якості та очищення господарсько-фекальних стічних вод. Загальна довжина водогінної мережі міста становить 423,37 км, каналізаційної мережі – 283,6 км. У 2015 р. КП «Кременчукводоканал» було скинуто в річки Дніпро, Псел та Сухий Кагамлик 15,17 млн м³ зворотних вод. При цьому обсяги забруднюючих речовин склали 4683 т.

Відходи. Важливою екологічною проблемою Кременчука як промислового міста є поводження з промисловими та побутовими відходами. Найбільша кількість відходів у Полтавській області утворюється саме в Кременчуці. У 2014 р. обсяг утворення небезпечних промислових відходів I-III класів небезпеки в Кременчуці склав 72% від загального обсягу відходів області (для порівняння: Полтава – 14%, Горішні Плавні – 3%).

Основними забруднювачами довкілля міста промисловими відходами є ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод» (станом на 01.01.2016 р. у відвалі формувальних сумішей на орендованій земельній ділянці знаходиться 7,463 млн.т. нетоксичних відходів) і ПАТ «Укртатнафта» (2,1% від усіх розміщених відходів в області I-IV класу небезпеки).

Загальна кількість офіційно зареєстрованих місць видалення відходів в місті складає 10, включаючи законсервовані полігон промвідходів цеха № 18 ПАТ «Укртатнафта».

Міський полігон твердих побутових відходів розташований у правобережній частині міста на Деївській горі та займає площу, згідно Державного акту на постійне землекористування, 28,0554 га. Звалище існує з 1965 року, усереднена товща шару накопичених на даний час відходів на звалищі складає 40 м, що становить 80% завантаження. Згідно даних паспорту міського звалища загальний обсяг видалених відходів станом на 01.01.2015 р. становить 8811835 т, обсяг видалених відходів протягом 2014 р. склав 67075 т. Глибина залягання рівня ґрунтових вод коливається від 5,7 до 47,5 м від поверхні землі.

Існуюче звалище побутових відходів майже заповнено, а достатня кількість спеціально відведених місць для складування відходів виробництва відсутня. Основними чинниками небезпечного стану звалища ТПВ на Деївській горі є підвищена швидкість його заповнення, відсутність системи відводу звалищного фільтрату, відсутність фундаментальних протифільтраційних заходів. Альтернативи для розміщення нового полігону ТПВ у місті немає. За даними моніторингу стану підземних вод на території житлової забудови в межах впливу звалища ТПВ у підземних водах систематично фіксуються перевищення нормативних показників за нітратами та загальною мінералізацією. На полігоні ТПВ відсутня система відводу фільтрату та протифільтраційних заходів. Єдиним шляхом вирішення проблеми поводження з відходами є реконструкція міського звалища ТПВ з розробкою інженерного захисту його території.

Пріоритетним завданням для Кременчука є будівництво сучасного сміттєпереробного заводу, що сприятиме в цілому покращенню переробки побутових відходів не тільки Кременчука, а й поблизу розташованих населених пунктів, а також дасть можливість вирішити питання недопущення утворення стихійних сміттєзвалищ в межах міста та району.

Проблема підтоплення належить до таких, яка може і повинна бути вирішена як внаслідок зниження техногенного навантаження на територію міста, так і внаслідок збільшення водообміну у Дніпродзержинському водосховищі та максимального наближення штучно створеної системи водосховищ до природної екосистеми. Зниження рівня ґрунтових вод на 1 м призведе до підвищення продуктивності природних ґрунтів.

Озеленення та природоохоронні території міста. Зелена зона міста утворюють 10 парків, 20 скверів і бульварів, розташованих в різних частинах міста; зелена зона вздовж набережної; різновікові соснові насадження у північно-східній частині околиць; прилеглі до міста острови, а також вуличні та внутрішньо-квартальні насадження. Два парки міста входять до пам'яток садово-паркового мистецтва (Придніпровський парк і Міський сад). Одним з актуальних питань залишається проведення інвентаризації зелених насаджень загального користування на території міста.

На території міста знаходяться шість об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), у тому числі один загальнодержавного значення – заказник «Білецьківські плавні» (входить до регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»). Загальна площа об'єктів ПЗФ на території міста – 677,39 га, що становить 7,07% площі міста.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
С.3.1. Модернізація системи водовідведення	1. Будівництво споруд для приймання рідких нечистот від асенізаційних машин на каналізаційних насосних станціях СП-1 (вул. Леонова та СП-17 по проспекту Полтавському, на Крюківських КОС по набережній Лейтенанта Дніпрова) 2. Реконструкція каналізаційних колекторів та системи водовідведення
С.3.2. Забезпечення населення якісною питною водою	1. Автоматизований моніторинг якості джерела централізованого питного водопостачання з Кременчуцького водосховища 2. Технічне переоснащення лабораторій контролю якості води сучасним контрольно-аналітичним обладнанням 3. Реконструкція водоочисної станції (в рамках ТЕО водопостачання міста Кременчука) 4. Реконструкція існуючого хлорного господарства – мінімізація використання рідкого хлору в виробництві питної води, забезпечення безпечної експлуатації хлорного господарства відповідності до НПАОП 0.00-1.23-10 «Правила охорони праці при виробництві, зберіганні, транспортуванні та застосуванні хлору»

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
С.3.3. Ефективна система поводження з ТПВ та утилізація відходів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Улаштування полігону ТПВ на Деївській горі: організація екологічного та економічно доцільного поводження з відходами 2. Будівництво сміттєсортувальної станції на території міського полігону 3. Сортування ТПВ з метою вилучення ресурсоцінних фракцій 4. Створення Універсального переробного пункту ТПВ 5. Будівництво (реконструкція) об'єкту комунальної власності – системи збору та утилізації біогазу на полігоні ТПВ
С.3.4. Впровадження ефективної системи екологічного моніторингу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Громадська екологічна експертиза екологічної ситуації, що склалась в районі Північного промислового вузла м. Кременчук 2. Громадська екологічна експертиза звалища ТПВ 3. Аналіз захворювання населення міста з урахуванням змін клімату, впливу шкідливих чинників виробництва на довкілля й здоров'я людей
С.3.5. Підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану водойм	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розчистка, відновлення водності, поліпшення екологічного стану, підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Крива Руда 2. Розчистка, відновлення водності, поліпшення екологічного стану, підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Сухий Кагамлик
С.3.6. Екологічна освіта	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цикл лекцій і воркшопів екологічного напрямку, Дні енергії 2. Щорічний Еко-фестиваль «Зелений Острів» 3. Майстер класи на тему «Ефективність екології на прикладах підприємств м. Кременчук»

План дій з досягнення цілей за стратегічним напрямом розвитку С. Енергоефективне та екобезпечне місто

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічна ціль С 1. Ефективна енергетична політика міста			
С.1.1. Вдосконалення системи муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу	Відділ енергоменеджменту та енергетики, департамент освіти, управління у справах дітей, сім'ї та молоді, громадська організація «Охорона природи м. Кременчук»	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Впроваджено щоденний моніторинг енергоспоживання усіма будівлями бюджетної та комунальної сфери 2. Розроблено енергопаспорти на будівлі бюджетної та комунальної сфери 3. Підготовлено енергоменеджерів 4. Проведено роз'яснювальну роботу серед дітей молодшого віку, учнів, молоді та кременчужан щодо енергозбереження та запобігання змінам клімату
С.1.2. Проведення енергетичного аудиту будівель муніципальної власності	Відділ енергоменеджменту та енергетики, управління ЖКГ, ГО, ЖЕК, комунальні підприємства	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, ДФРР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведені енергетичні аудити у 50 бюджетних будівлях 2. Проведено енергетичні аудити у 20 житлових будинках 3. Підготовлені техніко-економічні обґрунтування та проєкти для проведення термомодернізації будівель 4. Виготовлено проєктно-кошторисну документацію для термомодернізації будівель 5. Термомодернізація закладів освіти, охорони здоров'я, соціальної сфери
С.1.3. Створення діалогової та освітньої платформи з питань	ГО Асоціація ОСББ «Кременчук», КНТУ ім. Остроградського, відділ	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено Центр енергоефективності та сталого розвитку міста Кременчука 2. Проведено Дні сталої енергії

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
енергоефективності	енергоменеджменту та енергетики, УЖКГ, ГО, ЖЕК, комунальні підприємства		3. Запроваджено програму енергоефективні школи 4. Створено систему проведення семінарів, форумів, конференцій 5. Створено систему надання консультацій
Стратегічна ціль С 2. Енергоефективна міська інфраструктура			
С.2.1. Енергоефективні будівлі міста	Відділ енергоменеджменту та енергетики, УЖКГ, банки	Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти	1. Зароваджена державна програма «теплих кредитів» житловому секторі міста 2. Впроваджено геліосистеми на основі вакуумних сонячних колекторів в системі гарячого водопостачання 3. Встановлено світлодіодні світильники для скорочення споживання електроенергії у дошкільних навчальних закладах 4. Встановлені прилади обліку споживання енергоресурсів в бюджетних установах та житловому фонді міста
С.2.2. Модернізація котельних з використання альтернативних джерел енергії	КП «Теплоенерго», відділ енергоменеджменту та енергетики, УЖКГ	Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР	1. Реконструйовано котельні та побудовано теплотраси від котельні кварталу 17 до котельні кварталу 620 міста в Крюківському районі міста Кременчука 2. Замінено застарілі газові котли КВГ- 6,5 на сучасні котли з вищим КПД в котельні кварталу 17 міста Кременчука 3. Побудована опалювальна котельня з встановленням двох водогрійних котлів з комбінованими пальниками та з встановленням двох водогрійних котлів на твердому паливі – паливні пелети, у мікрорайоні Раківка міста Кременчука 4. Знижено споживання природного газу КП «Теплоенерго» на 10-15%
С.2.3. Реконструкція зовнішнього освітлення з використанням енергоефективного обладнання	Відділ енергоменеджменту та енергетики виконавчого комітету Кременчуцької міської ради, УЖКГ	Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР	1. Заміна 400 ламп розжарювання у світлофорах на світлодіодні матриці 2. Заміна 1004 натрієвих ламп вуличного освітлення на світлодіодні 3. Досягнуто економію енергоресурсів до 70% на оновлених світлофорах 4. Економія енергоресурсів до 70% від використання світлодіодних ламп на стовпах вуличного зовнішнього освітлення 5. Створено мережу паркових світлодіодних світильників на сонячних батареях
С.2.4. Розвиток електротранспорту	КВП «КМ УКБ», відділ транспорту, відділ	Міський бюджет,	1. Збудовано тролейбусну лінію по вул. Красіна до заводу «Ампер» в

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
	енергоменеджменту та енергетики виконавчого комітету міської ради, УЖКГ	обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР	м. Кременчук 2. Оновлено рухомий склад міського електротранспорту 3. Збудовано контактну мережу для організації тролейбусного руху по вул. Київській
Стратегічна ціль С 3. Екологічно безпечне місто			
С.3.1. Модернізація системи водовідведення	КП «Кременчукводоканал», КВП «КМ УКБ», УЖКГ, відділ екологічної безпеки МВК	Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР, Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища	1. Заміна напірного каналізаційного колектору довжиною 3000 м, від СП-7 до КОС 2. Заміна напірного каналізаційного колектору довжиною 5420м від СП-1 до КОС. 3. Санація існуючого залізобетонного каналізаційного безнапірного колектору по вул. Леонова 4. Будівництво споруд для приймання рідких нечистот від асенізаційних машин на каналізаційних насосних станціях СП-1 та СП-17, на Крюківських КОС 5. Модернізація та ремонт системи водовідведення
С.3.2. Забезпечення населення якісною питною водою	КП «Кременчукводоканал», УЖКГ, МВК	Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР, Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища	1. Технічне переоснащення лабораторій контролю якості води сучасним контрольно-аналітичним обладнанням 2. Впроваджено систему моніторингу змін якості води джерела водопостачання 3. Впроваджено автоматизований моніторинг якості джерела централізованого питного водопостачання з Кременчуцького водосховища 4. Реконструйовано водоочисної станції (в рамках ТЕО водопостачання міста) 5. Будівництво нових очисних споруд продуктивністю 75000 куб. м/добу із застосуванням сучасних технологій очищення води
С.3.3. Ефективна система поводження з ТПВ та утилізація відходів	Комунальне виробниче підприємство «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва», УЖКГ, Кременчуцьке комунальне автотранспортне підприємство 1628, ГО «Товариство охорони природи м. Кременчука», Кременчуцька ТЕЦ	Інвестиції Європейського інвестиційного банку, міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР, Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища	1. Улаштування полігону ТПВ на Деївській горі 2. Будівництво сміттесортувальної станції на території міського полігону 3. Створено Універсальний переробний пункт ТПВ 4. Впроваджено систему отримання паливних брикетів з опалого листя та хмизу, як альтернативного палива 5. Зменшено відстані транспортування відходів 6. Будівництво та введення в експлуатацію блочно-модульної теплоелектростанції та

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
			<p>підключення її до існуючої системи збору та утилізації біогазу</p> <p>7. Отримано дозвільну документацію для реалізації виробленої електричної енергії за «зеленим» тарифом</p> <p>8. Забезпечено використання відходів водопідготовки Кременчуцької ТЕЦ в якості вапняного добрива</p>
<p>С.3.4. Впровадження ефективної системи екологічного моніторингу</p>	<p>ГО «Товариство охорони природи м. Кременчука», ГО Полтавський обласний відокремлений підрозділ Національного екологічного Центру України, відділи та управління міськвиконкому, ТОВ НТЦ «Промекологія», Підприємства північного вузла м. Кременчук</p>	<p>Міський бюджет, міжнародні донорські кошти, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР, Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведена громадська екологічна експертиза екологічної ситуації, що склалась в районі Північного промислового вузла міста 2. Визначені основні джерела забруднення довкілля від промислових підприємств 3. Розроблені та надані пропозиції щодо проведення заходів, спрямованих на охорону довкілля та покращення умов проживання населення району Молодіжний 4. Проведена громадська екологічна експертиза звалища ТПВ в м. Кременчук 5. Проведений аналіз захворювання населення міста з урахуванням змін клімату, впливу шкідливих чинників виробництва на довкілля і здоров'я населення 6. Створено систему інформування населення через ЗМІ, видання буклетів, листівок, брошур, посібників
<p>С.3.5. Підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану водойм</p>	<p>КВП «КМ УКБ», УЖКГ, відділи та управління структурних підрозділів міської ради</p>	<p>Міський бюджет, обласний бюджет, кредитні кошти, ДФРР, Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розчистка берегів, відновлення водності, поліпшення екологічного стану і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Крива Руда та р. Сухий Кагамлик
<p>С.3.6. Екологічна освіта</p>	<p>ГО «Культурний ді@лог», відділ екологічної безпеки, КП «Благоустрій Кременчука», департамент освіти, ВУЗи, управління містобудування та архітектури, управління у справах сім'ї, дітей та молоді</p>	<p>Міжнародні донорські кошти, міський бюджет</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено «Зелений простір»: три приміщення й прибудова забезпечені достатньою кількістю електроенергії й тепла (за рахунок використання енергії сонця) 2. Створена зона спілкування, відпочинку, роботи і прийняття екологічно чистої їжі 3. Екологічна освіта на базі «Зеленого простору» 4. Проведено майстер класи «Ефективність екогігієни на прикладах підприємств м. Кременчук»

4.4. Стратегічний напрям D. Креативний життєвий та гуманітарний простір розвитку людини

Мешканці міста маркують навколишній простір та організують свій світ, позначаючи конкретні місця як функціональні (школа, бібліотека, дитячий майданчик) чи емоційно значимі (улюблений дворик чи кав'ярня, лавочка в парку). «Свій» простір можна окреслювати через власність, через приналежність, через емоційну прив'язаність. У першу чергу, з ним асоціюється власне помешкання, інколи – двір, місце праці, улюблений заклад або скверик. Але значною мірою усвідомлення простору міста відбувається через поняття «спільне» – спільне подвір'я, під'їзд, парк, мікрорайон, майданчик. І це є ресурс, який належить групі осіб, що може його використовувати на власний розсуд: або переслідуючи особисті інтереси, або враховуючи інтереси спільноти, або пасивно ігноруючи, або активно руйнуючи. Тому, стан відповідальності за спільні території у місті безпосередньо залежить від активності їхніх «користувачів».

Така активність сприяє не лише перетворенню та покращенню міського простору, а й розвитку соціальних зв'язків через спілкування та спільну діяльність, коли група атомізованих індивідів перетворюється на спільноту, що стає суб'єктом дії та прийняття рішень. Через формальну та неформальну освіту, створення креативного простору, діалогових майданчиків і через залучення мешканців до реалізації невеликих, але візуально «видимих» проектів можна отримувати якісні зміни у місті. Через співпрацю між такими людьми та їхнє об'єднання навколо спільних цілей стає можливим перетворення освітнього та культурного простору, його переорієнтація на розвиток людини.

Перехід від знеособлених територій пострадянського міста до живого, наповненого соціальними зв'язками простору можливий завдяки системним змінам у ставленні до своєї ролі як мешканця й прийнятті на себе відповідальності не лише за «своє», але й за «спільне».

Застосування учасницького бюджетування як інструменту прямої демократії сприяє участі громадян у прийнятті рішень щодо розподілу бюджетних коштів.

Системний принцип відкритості влади, донесення інформації до представників різних соціальних груп громадськості, лідерів думок, до всіх зацікавлених є важливим для розвитку громади.

Стратегічні проблеми

- Низька активність громади;
- Відсутність місць – «точок зростання» для креативних ідей, новаторських рішень, ініціативних команд та обміну думок;
- Низька ступінь доступності інформації про діяльність виконавчих органів міської ради, комунальних закладів і служб міста;
- Низький рівень впливу громадськості на процеси прийняття управлінських рішень і соціальної згуртованості громади;
- Низький рівень впровадження інструментів залучення громадськості до управління бюджетом міста;
- Відсутність молодіжних проектів;
- Незначний вплив молоді на процеси прийняття рішень щодо розвитку міста;
- Низький рівень інтеграції людей з особливими потребами, ВПО, жінок в суспільне життя громади;
- Низький рівень залучення громади до процесів управління містом;
- Відсутність центрів для розкриття талантів обдарованих дітей та молоді;
- Відсутність активного суспільного діалогу з проблемних питань розвитку громади міста.

Для подолання вищезазначених перешкод необхідно:

- впровадження громадського (партисипативного) бюджету;
- організація безпечних і комфортних зон відпочинку мешканців міста з врахуванням потреб різних категорій населення (в тому числі матерів і батьків з маленькими дітьми, людей похилого віку та осіб з обмеженими фізичними можливостями);
- підвищення ролі громади міста в розвитку освітньої галузі та покращенні соціально-психологічного оточення для кожного члена громади;
- залучення жінок до управління містом: інформування та отримання зворотного зв'язку від місцевих жіночих громадських організацій; запрошення жінок до участі у відповідних робочих групах;
- створення навчально-просвітницьких майданчиків для проведення зібрань, обговорення важливих питань життєдіяльності об'єднань громадян;
- створення постійно діючого батьківського лекторію;
- проведення інформаційних компаній, впровадження інформаційних порталів;
- включення людей з особливими потребами до культурно-мистецького життя міста;
- реалізація молодіжних проєктів;
- створення молодіжного самоуправління та патріотичне виховання молоді;
- пропагування здорового способу життя, відродження та розвитку олімпійських видів спорту (штовхання ядра, метання диску та списа тощо);
- вільний доступ до інформації про адміністративні послуги, створення Єдиного порталу послуг міста;
- можливості обрання способу подачі документів для отримання адміністративної послуги;
- розширення переліку послуг, скорочення термінів надання адміністративних послуг;
- забезпечено доступ користувачів до бібліотечних ресурсів в режимі он-лайн;
- встановлення міжнаціональних і міжкультурних зв'язків через молодіжні обміни, відеоконференції, молодіжні зібрання, конкурси та вікторини.

Напрямок розвитку D. Креативний життєвий та гуманітарний простір розвитку людини

Стратегічні цілі

D.1. Ефективне врядування – активна громада

D.2. Креативний культурний та освітній простір

D.3. Зручна логістика, комфортний відпочинок і дозвілля

Оперативні цілі

D.1.1. Розширення можливостей громади та посилення ролі жінки в управлінні

D.2.1. Активна школа – сучасний інформаційно-навчальний простір

D.3.1. Проектування будівництва мосту через річку Дніпро

D.1.2. Посилення самоорганізації через об'єднання та згуртованість громади

D.2.2. Створення культурних просторів для розвитку

D.3.2. Створення нових місць відпочину із доступом людей з особливими потребами

D.1.3. Надання якісних послуг через ЦНАП

D.2.3. Створення Центрів розвитку дитини із доступом осіб з особливими потребами

D.3.3. Створення умов для активного дозвілля та занять спортом

D.1.4. Електронне врядування

D.2.4. Новітня бібліотека – артпростір креативності та самореалізації

Схема стратегічних і оперативних цілей за напрямом розвитку D. Креативний життєвий та гуманітарний простір розвитку людини

Стратегічна ціль D 1. Ефективне врядування – активна громада

Організація управління, яке сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності міської ради з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій, спрямована на формування нового типу громади, орієнтованої на задоволення потреб мешканців міста.

Передбачається залучення громадськості до участі в управлінні містом, надання можливості для вільного доступу до інформації про діяльність органу місцевого самоврядування, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості в діяльності міської ради через запровадження електронного урядування та електронної демократії. Впровадження бюджету участі дозволяє мешканцям міста взяти участь в тому, як і де бюджетні кошти можуть використовуватися для поліпшення життя міста.

Жінка як агент змін у громаді посилює вплив на прийняття рішень і активно долучається до впровадження гендерно-орієнтованого бюджетування та проектів з гендерної рівності.

В Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП) громадяни отримують можливості вільного доступу до інформації про адміністративні послуги; обрання способу подачі документів для отримання адміністративної послуги. Міська влада працює над розширенням переліку послуг, скороченням термінів надання адміністративної послуги, що позначиться на якості послуг.

Підвищення відкритості влади передбачає проведення публічних громадських обговорень у різних формах: конференцій, семінарів, форумів, громадських слухань, «круглих столів», громадських приймальень, зборів, зустрічей з громадськістю, під час яких громадяни можуть заслуховувати посадових осіб органу місцевого самоврядування, порушувати наболілі питання та вносити пропозиції.

Важливого значення набуває проведення консультацій з громадськістю з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку громади та життєвих інтересів широких верств населення, формування й реалізації міської політики, підготовки й прийняття проектів нормативно-правових актів, оцінки діяльності цих органів. Для обговорення проблемних питань громади необхідно створювати консультативно-дорадчі органи (громадські ради, комітети, робочі групи) та розширювати канали спілкування з громадою (теле- та радіодебати, дискусії, інтерв'ю, інтернет-конференції тощо).

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
D.1.1. Розширення можливостей громади та посилення ролі жінки в управлінні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення громадської свідомості та рівня знань щодо інструментів управління громадою 2. Впровадження громадського бюджету як інструменту залучення громадськості до ефективного управління бюджетом міста 3. Розширення каналів спілкування з громадою, зворотній зв'язок 4. Гендерне бюджетування та впровадження ініціатив з гендерної рівності
D.1.2. Посилення самоорганізації через об'єднання та згуртованість громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подолання соціальної напруги через об'єднання навколо спільної ідеї 2. Створення органів самоорганізації населення у формі громадських об'єднань 3. Посилення соціальної згуртованості громади у вирішенні соціально значущих питань розвитку міста 4. Долучення ВПО до активного суспільного життя
D.1.3. Надання якісних послуг через ЦНАП	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення переліку послуг і поліпшення їх якості 2. Маркетинг ЦНАПу 3. Удосконалення подачі документів для отримання адміністративної послуги 4. Комфортне перебування населення в приміщенні ЦНАПу
D.1.4. Електронне врядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення ID-картки мешканця міста Кременчука – «Картка кременчужанина» 2. Удосконалення існуючих та створення нових веб-ресурсів, які забезпечать якість роботи установ та організацій міста 3. Запровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій надання адміністративних послуг

Стратегічна ціль D 2. Креативний освітній та культурний простір

Нова школа буде співпрацювати з позашкільними закладами освіти, враховувати індивідуальні здібності дитини, уникатиме гендерних стереотипів. Необхідно перейти до школи компетентностей (поінформованість, обізнаність). Формування та розвитку творчого потенціалу талановитих дітей передбачає: заохочення та підтримку учнівської молоді, залучення її до наукової діяльності, запровадження сучасних методик виявлення, навчання й виховання обдарованої молоді, впровадження дієвих механізмів стимулювання молоді та її наставників, створення міської олімпіадної школи, надання допомоги обдарованим та здібним дітям у підготовці до участі у Всеукраїнських учнівських олімпіадах, участі в творчих конкурсах, залучення до науково-дослідницької, експериментальної, творчої діяльності, популяризація здобутків обдарованої молоді, поширення досвіду роботи педагогічних працівників.

Вчителі допомагатимуть батькам здобувати спеціальні знання про розвиток дитини. Буде впроваджуватися педагогіка партнерства: співпраця між учителем, учнем і батьками, які мають стати рівноправними учасниками освітнього процесу. Учитель зможе готувати власні авторські навчальні програми, обирати підручники, методи, стратегії, засоби навчання. Серед методів навчання застосовуватимуть: ігри, соціальні, дослідницькі проекти, експерименти, групові завдання.

Велика увага приділятиметься культурному розвитку дитини, формуванню художнього смаку, розвитку артистизму та розкриттю творчого потенціалу учнів. В центрі раннього розвитку

дитина знаходитиметься в атмосфері доброзичливості й партнерства між дітьми та викладачами, а невимушеність навчання та індивідуальний підхід допоможе дітям адаптуватися в суспільстві, вчитиме комунікабельності, розвиватиме особистісні характеристики, що стане у пригоді в подальшому житті.

Дуже важливо створювати відповідні платформи освітнього та культурного простору – артпростори та майданчики, як творчий та навчальний простір для батьків і дітей, простір їхньої взаємодії, пізнання один одного, створення єдності, гармонії, взаєморозуміння. Це також тренінговий центр, де будуть проводитися семінари, тренінги, практикуми, майстер-класи, клубні зустрічі.

Створення території творчості та розвитку, включення людей з особливими потребами до культурно-спортивно-мистецького життя міста передбачає залучення дітей, підлітків і молоді з особливими потребами, дівчат і хлопців до творчих, культурних гуртків. Створення соціальних майстерень для зняття соціальної напруги в суспільстві забезпечуватиме зайнятість дітей та молоді з особливими потребами та інтеграцію їх у суспільне життя.

Бібліотека має стати сучасним артпростором. Головними складовими успішної роботи сучасної бібліотеки є необхідність бути інформаційно-культурним центром, вільним публічним простором для реалізації ідей та ініціатив, а також плідна співпраця з партнерами бібліотеки, налагодження зв'язків з громадою та владою.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проєктів
D.2.1. Активна школа – сучасний інформаційно-навчальний простір	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення активних містян до реформування освітнього процесу 2. Покращення соціально-психологічного оточення для кожного члена громади 3. Активізація участі батьків і створення постійно діючого батьківського лекторію для батьківської громади 4. Запровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес 5. Упровадження системи пошуку, навчання й виховання академічно здібних і обдарованих дітей
D.2.2. Створення культурних просторів для розвитку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення артмайданчиків для комунікацій, підвищення знань, творчого розвитку дітей та молоді 2. Створення творчих гуртків, проведення свят, культурних заходів, творчих майстерень 3. Покращення комфортності перебування усіх груп мешканців міста в закладах культури 4. Розширення спектру культурних послуг для населення на базі об'єктів культурного спрямування
D.2.3. Створення Центрів розвитку дитини із доступом осіб з особливими потребами	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення центрів розвитку дітей, підлітків і молоді з особливими потребами 2. Залучення осіб з особливими потребами до творчих гуртків, спортивних секцій, соціальних майстерень 3. Впровадження нових навчальних програм 4. Просвітницька кампанія здорового способу життя та профілактики соціальних захворювань 5. Аналіз доступності спортивних і культурних закладів для людей з особливими потребами та розробка рекомендацій щодо усунення існуючих перешкод
D.2.4. Новітня бібліотека – артпростір креативності та самореалізації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування бібліотек, як сучасного, креативного та комфортного простору для жителів міста 2. Забезпечення доступності та корисності ресурсів і послуг бібліотек, зокрема доступ користувачів до бібліотечних ресурсів в режимі он-лайн 3. Підтримка та збереження фонду знань та інформаційного потенціалу для нинішніх і майбутніх поколінь

Стратегічна ціль D.3. Зручна логістика – комфортний відпочинок і дозвілля

Відпочинок, дозвілля, розваги, як і праця, є невід'ємними складовими життєдіяльності людини. Розважаючись, людина чи група людей задовольняють свої духовні потреби, оцінюють свої можливості. Створення відповідних умов для цього і є завданням громади.

Індустрія відпочинку та дозвілля – це молода галузь, яка формує та розвиває особистість, впливає на виховання, формування оптимістичного настрою, відпочинок, культурний розвиток людини тощо.

Зробити сучасні зони корисного та комфортного відпочинку, створити сучасний простір для відпочинку та активного дозвілля населення є завданням, яке водночас не тільки сприятиме розвитку особистості, але й залучить туристів у місто, покращить його імідж як комфортного місце проживання.

Важливим елементом дозвілля є зручна логістика та легкий спосіб добирання до зон відпочинку. Інфраструктурну проблему розділення міста на дві половини природним бар'єром – річкою Дніпро можливо вирішити за рахунок побудови мосту через річку. Це дозволить населенню із більш індустріальної частини міста швидко добратися до рекреаційної. Мостовий перехід у Кременчуці, який забезпечує сполучення між лівобережною та правобережною частинами міста, знаходиться у аварійному стані та у будь-який час може бути закритий для руху в зв'язку з загрозою обрушення, що паралізує життєдіяльність міста.

Парки відпочинку є невід'ємною частиною системи організації «пасивного» дозвілля людей. Вони органічно пов'язані з загальними процесами соціального й культурного життя сучасного суспільства. Об'єктивні потреби суспільного розвитку передбачають пошук нових напрямів, моделей, форм і методів формування зон відпочинку «під відкритим небом». Роль сучасних зон відпочинку дедалі зростає і вони стають необхідними природними осередками, створюють сприятливий мікроклімат для повноцінної життєдіяльності як багатофункціональні культурно-рекреаційні центри.

Створення території активного дозвілля та оздоровлення, включення людей із особливими потребами до культурно-спортивно-мистецького життя міста передбачає залучення дітей, підлітків, молоді із особливими потребами до занять фізкультурою та спортом на відповідних майданчиках «під відкритим небом» і у спеціальних приміщеннях. Важливим елементом оздоровлення є підвищення рівня фізичної підготовки хлопців та дівчат.

На основі вивчення мотивації молоді до занять фізичною рекреацією можна зробити висновок, що молодь меншою мірою зацікавлена в досягненні оздоровчого ефекту, а більшою мірою – у самовираженні, самовдосконаленні, приємному проведенні часу, досягненні краси, в отриманні позитивних емоцій і вражень.

Оперативна ціль	Оперативне завдання / сфера реалізації проектів
D.3.1. Проектування будівництва мосту через річку Дніпро	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення надійного транспортного зв'язку між лівобережними та правобережними районами міста Кременчука 2. Формування південних об'їзних шляхів Кременчука у напрямках на Кіровоград, Черкаси, Київ, Дніпропетровськ, розвантаження вуличної мережі міста, що значно покращить екологічні умови для мешканців міста 3. Збільшення пропускної спроможності мостового переходу для зростаючих потоків транспортного коридору Північ-Південь (Харків-Одеса)
D.3.2. Створення нових місць відпочину із доступом людей з особливими потребами	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення нових сучасних «зелених зон», зони відпочинку та дозвілля для всіх вікових груп мешканців міста 2. Створення в зонах відпочинку нових елементів і спеціально відведених місць для вигулу собак (насадження, конструкції, послуги) 3. Проведення заходів дозвілля (майстер-класи, тренінги, ігри, заняття фізкультурою) силами місцевих ентузіастів, активістів та членів громади 4. Популяризація здорового способу життя 5. Озеленення та прикрашення вулиць, провулків, будинків міста
D.3.3. Створення умов для активного дозвілля та занять спортом	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація спортивних і дитячих майданчиків із доступом осіб із особливими потребами 2. Організація роботи спортивних секцій та клубів 3. Пропаганда здорового способу життя

План дій з досягнення цілей за стратегічним напрямом розвитку D. Креативний життєвий та гуманітарний простір розвитку людини

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічна ціль D 1. Ефективне врядування – активна громада			
D.1.1. Розширення можливостей громади та посилення ролі жінки в управлінні	Відділ з питань внутрішньої політики, фінансове управління, ГО, ЗМІ, ОСББ, ОСН, підприємці, УЖКГ, управління культури та туризму, відділ фізкультури і спорту, КП «Кременчук Інвест»	Міський бюджет, кошти МТД, СПД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищено рівень громадської активності та участі в управлінні містом 2. Збільшено кількість жінок на керівних посадах в ОМС, закладах, організаціях міста 3. Збільшено кількість каналів спілкування із громадою 4. Збільшено кількість проектів, реалізованих за участі громадськості, зокрема підтриманих жіночих ініціатив
D.1.2. Посилення самоорганізації через об'єднання та згуртованість громади	Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського, УЖКГ, ЖЕК, ОСН, комунальні підприємства, ГО «Товариство охорони порядку м. Кременчук»	Міський бюджет, кошти МТД, кошти ОСН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшено кількості органів самоорганізації населення 2. Проведені семінари, тренінги для громадськості 3. Збільшено кількість ВПО до активного суспільного життя 4. Збільшено кількість представників громадськості, залучених до реалізації місцевих ініціатив
D.1.3. Надання якісних послуг через ЦНАП	ЦНАП, КВП «КМ УКБ», СПД, ЗМІ, ГО	Міський бюджет, державний бюджет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширено перелік послуг та поліпшено їх якості 2. Введено в експлуатацію додаткове приміщення ЦНАП площею 2 964,5 м², обладнано 100 робочих місць, у т. ч. 33 – для адміністраторів ЦНАП 3. Збільшено пропускну здатність ЦНАП (1000-1500 осіб у день) 4. Оптимізовано час надання адміністративних послуг 5. Відкрито відділ ЦНАП на Молодіжному 6. Максимально можлива кількість послуг переведена в онлайн
D.1.4. Електронне врядування	Відділ з питань внутрішньої політики, Комунальне підприємство «Міськоформування»	Міський бюджет, кошти банків, СПД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запроваджено ID-картку мешканця Кременчука – «Картка кременчужанина» 2. Створено веб-ресурси, які забезпечать якість роботи установ та організацій міста
Стратегічна ціль D 2. Креативний освітній та культурний простір			
D.2.1. Активна школа – сучасний інформаційно-навчальний простір	Департамент освіти, ЗОШ, ДНЗ, управління у справах сім'ї, дітей та молоді, відділ з фізкультури та спорту, управління культури та туризму	Міський бюджет, кошти МТД	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення кількості обдарованих хлопців та дівчат і їх участі в проекті «Інтелект України» 2. Підготовлено цикл розважально-пізнавальних програм для сімейного відпочинку (клуб вихідного дня) 3. Впроваджено навчальні програми з основ партнерських стосунків, самоврядування, прийняття відповідальних рішень 4. Зміцнено зв'язки: навчальний

Оперативна ціль	Координатор, відповідальний, партнери	Джерела фінансування	Очікувані результати
			заклад – батьківська громадськість 5. Створено постійно діючий батьківський лекторій
D.2.2. Створення культурних просторів для розвитку	Управління культури та туризму, департамент освіти, управління у справах сім'ї, дітей та молоді	Міський бюджет, кошти ДФРР, МТД, приватні кошти	1. Створено артмайданчики, дитячі та культурні майданчики 2. Організовано просвітницькі заходи для мешканців мікрорайонів міста 3. Проведено творчі майстерні, конкурси
D.2.3. Створення Центрів розвитку дитини із доступом осіб із особливими потребами	Управління культури та туризму, департамент освіти, управління у справах сім'ї, дітей та молоді	Міський бюджет, кошти ДФРР, МТД, приватні кошти	1. Створені Центри розвитку дітей, підлітків і молоді з доступом осіб з особливими потребами 2. Збільшено залученість осіб із особливими потребами до творчих гуртків, спортивних секцій, соціальних майстерень 3. Проведено аналіз доступності спортивних і культурних закладів для людей з особливими потребами та впроваджено рекомендації щодо усунення існуючих перешкод
D.2.4. Новітня бібліотека – артпростір креативності та самореалізації	Управління культури та туризму, департамент освіти, управління у справах сім'ї, дітей та молоді, позашкільні заклади, бібліотеки міста	Міський бюджет, кошти МТД	1. Завершено облаштування бібліотек, як сучасного, креативного та комфортного простору для жителів міста 2. Забезпечено рівні можливості доступу до інформації для осіб з обмеженими можливостями. 3. Забезпечено доступ користувачів до бібліотечних ресурсів в режимі он-лайн
Стратегічна ціль D 3. Зручна логістика, комфортний відпочинок і дозвілля			
D.3.1. Проектування будівництва мосту через річку Дніпро	КВП «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва», УЖКГ, будівельні організації	Міський бюджет, кошти ДФРР, обласний бюджет, кошти банків	1. Розроблений проект будівництва мосту через річку Дніпро 2. Визначено джерела фінансування реалізації проекту з будівництва мосту через річку Дніпро 3. Розпочато будівництво мосту через річку Дніпро
D.3.2. Створення нових місць відпочину із доступом людей з особливими потребами	Управління культури та туризму, КВП «Кременчуцьке міське управління капітального будівництва», УЖКГ, ЖЕК, ОСН, ГО	Міський бюджет, кошти ДФРР, кошти МТД, обласний бюджет, кошти банків	1. Створено сучасні «зелені зони», зони відпочинку й дозвілля для всіх вікових груп мешканців міста 2. Створено нові елементи та відведені місця для вигулу собак 3. Проведено майстер-класи, тренінги, ігри, заняття фізкультурою 4. Проведено висадку дерев
D.3.3. Створення умов для активного дозвілля та занять спортом	Управління у справах сім'ї, дітей та молоді, відділ з фізкультури та спорту, управління культури та туризму	Міський бюджет, кошти ДФРР, кошти МТД, обласний бюджет, кошти банків	1. Створено нові спортивні та дитячі майданчики з доступом для осіб з особливими потребами 2. Відкрито нові спортивні секції та клуби 3. Проведено просвітні заходи щодо здорового способу життя 4. Обладнано приміщення для занять фізкультурою та спортом

5. Стратегічна екологічна оцінка Стратегії

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку.

Одним з інструментів забезпечення збалансованості Стратегії розвитку міста Кременчука стало застосування в процесі її розроблення стратегічної екологічної оцінки (СЕО). СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється з метою аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також з метою інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії здійснювалася за підтримки Представництва Фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні та проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.

Під час роботи над Стратегією було створено окрему Робочу групу з проведення СЕО. В процесі роботи над документом приділялась увага оцінці екологічної ситуації в місті Кременчуці та оцінюванню потенційного впливу стратегічних і оперативних цілей на довкілля.

Для забезпечення виконання СЕО було проведено три засідання Робочої групи, яка:

- схвалила методологію проведення СЕО;
- провела SWOT-аналіз екологічної ситуації в місті;
- проаналізувала тренди стану довкілля міста;
- провела аналіз відповідності цілей Стратегії регіональним екологічним цілям;
- здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля;
- підготувала рекомендації до стратегічних і оперативних цілей Стратегії та до окремих оперативних завдань Стратегії.

Робоча група з проведення СЕО співпрацювала з розробниками Стратегії, що дало можливість своєчасно передавати пропозиції, напрацьовані Робочою групою з СЕО, на розгляд розробників Стратегії та інтегрувати СЕО в процес розроблення Стратегії. Спільна робота надала можливість вільно обмінюватися інформацією та в робочому порядку вносити пропозиції та враховувати їх при підготовці Стратегії.

За підсумками СЕО було підготовлено Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку міста Кременчука (Додаток 3), який містить такі висновки:

1. Стратегія розвитку міста Кременчука на період до 2028 року базується на принципі збалансованого розвитку, оскільки стратегічні напрями розвитку міста, визначені в Стратегії, охоплюють економічну, екологічну і соціальну складові розвитку.
2. Екологічна ситуація на території міста характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, високий рівень концентрації промислових об'єктів в місті, нерациональна структура промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв, відсутність належних природоохоронних систем зумовлюють в Кременчуці підвищений рівень забруднення довкілля, дефіцит водних ресурсів.
3. Аналіз тенденцій змін стану довкілля в місті вказує на стабілізацію обсягів викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел і зменшення викидів від пересувних джерел, зменшення обсягів водоспоживання та скидів зворотних вод, зменшення обсягів утворення і утилізації відходів. Загальні обсяги накопичених відходів I-IV класів небезпеки зростають, але темпи зростання значно уповільнилися.
4. Стратегія в цілому спрямована на зменшення техногенного впливу на довкілля. Цілі Стратегії узгоджуються з регіональними екологічними цілями, визначеними в «Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року».

5. Основним антропогенним чинником змін в місті залишається високий рівень розвитку підприємств машинобудування, енергетики, нафтохімії та будівельної індустрії, діяльність яких призводить до значного забруднення довкілля. Значними антропогенними чинниками є промислові й побутові відходи та забруднення поверхневих вод стічними водами,

6. Реалізація Стратегії розвитку міста Кременчука на період до 2028 року не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних цілей Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в місті.

7. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

8. Моніторинг ефективності впровадження Стратегії за допомогою екологічних індикаторів є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме Стратегія, та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку міста. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними екологічними індикаторами та їх постійний аналіз для належного врахування екологічної складової в процесі прийняття рішень щодо планування розвитку у майбутньому.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії розвитку міста Кременчука на період до 2028 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації. Реалізація Стратегії за умови дотримання екологічних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля. Поєднання зусиль, спрямованих на розвиток бізнесу та створення креативного життєвого та гуманітарного простору розвитку людини, із зусиллями, спрямованими на енергоефективність і екобезпечний розвиток, забезпечуватиме розвиток Кременчука як міста високої якості життя.

6. Узгодження основних положень Стратегії з іншими стратегічними документами регіону

Рішенням двадцять шостої позачергової сесії обласної ради шостого скликання від 16 січня 2015 року затверджено Стратегію розвитку Полтавської області на період до 2020 року.

Стратегія передбачає: покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу: піклування про її здоров'я, освіту, умови проживання, якісні комунальні та соціальні послуги, комфортне урбаністичне середовище, належні умови для працевлаштування, охорона природного середовища та багато інших складових, що впливають на стан людського потенціалу суспільства.

Підвищення конкурентоспроможності ключових галузей регіональної економіки, використання підвищення внутрішнього попиту на продукцію металургії, машинобудування, світового попиту на продукти харчування будуть досягатися шляхом диверсифікації економіки малих міст і сільських районів через розвиток переробної промисловості на місцевій сировині; підвищення інноваційності виробництв через розвиток наукового потенціалу області, створення індустріальних парків на умовах державної підтримки, через комерціалізацію науки; розвиток нових місцевих і регіональних продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму; розвиток інфраструктури підтримки бізнесу.

Економічне зростання сільських територій досягатиметься через диверсифікацію продукції, впровадження інтенсивних технологій, економічну взаємодію та просвітництво; розвиток кооперації, малого та середнього бізнесу, просування продукції на зовнішні ринки, залучення інвестицій; зміцнення людського капіталу, підвищення прибутків і якості послуг, інтенсифікацію взаємодії з міськими територіями, а отже, – підвищення якості життя сільського населення.

Стратегією розвитку Полтавської області на період до 2020 року передбачені стратегічні цілі:

1. Розвиток людського капіталу
2. Підвищення ефективності використання економічного потенціалу регіону
3. Розвиток сільських територій

Стратегічні напрями, визначені Стратегією розвитку міста Кременчука, сформовано відповідно до цілей Стратегії розвитку Полтавської області.

Впровадження Стратегії розвитку міста Кременчука сприятиме виконанню Стратегії розвитку Полтавської області та забезпечить: покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки міста та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу, розвиток нових місцевих і регіональних продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму, покращення стану навколишнього середовища.

Реалізація бачення Кременчука забезпечить сталий розвиток міста та регіону на базі розвитку гірничорудної промисловості, трикотажного бізнесу, підвищення конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу.

Місто стане місцем розвитку людського капіталу через привабливе спортивне, культурне, мистецьке, історико-пізнавальне, екобезпечне середовище.

Сучасне місто з активною громадою, здатною співпрацювати з місцевою владою, стане сприятливим для життя та максимально комфортним для мешканців і гостей.

7. Моніторинг і впровадження Стратегії

З початку роботи зі стратегічного планування було наголошено на важливості впровадження та моніторингу реалізації Стратегії розвитку міста. В цьому розділі Стратегії описано систему моніторингу її виконання та систему індикаторів (результатів) впровадження (кількісні та якісні). Наскільки успішним виявиться реалізація Стратегії залежатиме від позитивних економічних, соціальних, просторових змін, що впливають на досягнення цілей.

У роботі над Стратегією брали участь жінки та чоловіки: представники бізнесу, органу місцевого самоврядування, освітніх установ, громадських та інших організацій, що забезпечує реалістичність її виконання та довіру до неї з боку громади.

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегії, необхідно створити систему моніторингу її реалізації. Така система має включати Орган з моніторингу – Комітет з управління впровадженням Стратегії та Документ – Положення про систему моніторингу впровадження Стратегії.

Забезпечення реалізації – це управлінське завдання, яке передбачає контроль за діяльністю численних організацій, які задіяні у процесі впровадження Стратегії. Цим має займатись Комітет з управління впровадженням, створений за принципом гендерної збалансованості з представників органу місцевого самоврядування, громадськості, бізнесу (міський голова та його заступники, керівники управлінь і відділів міськвиконкому, приватні підприємці, представники об'єднань громадян). Питання впровадження проектів і заходів Стратегії мають належати виключно до компетенції Комітету з управління впровадженням. Саме Комітет з управління впровадженням Стратегії є відповідальним за забезпечення актуальності та реалістичності стратегічних і оперативних цілей та за їх досягнення.

У ході моніторингу Стратегії вирішуються такі завдання:

- контроль за реалізацією Стратегії в цілому;
- оцінка ступеню досягнення прогресу за стратегічними напрямками, виконання стратегічних і оперативних цілей, надання інформації для корегування цілей;
- підтримка в робочому стані системи стратегічного планування.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Для моніторингу результативності та ефективності впровадження Стратегії розробляється система індикаторів. Індикатори потрібно розділяти на індикатори досягнення стратегічного бачення; напрямів розвитку; стратегічних, оперативних цілей; виконання завдань і проектів. Можна обмежитись розробкою індикаторів досягнення Стратегічних цілей.

Рівні моніторингу:

1. Ефективність впровадження окремого проекту
2. Рівень досягнення стратегічних і оперативних цілей
3. Ступінь просування за стратегічними напрямками розвитку
4. Стан розвитку громади – досягнення стратегічного бачення

Підсумки моніторингу підводяться один раз на півроку у вигляді піврічних звітів. Фіксуються та аналізуються: а) ступінь виконання кожного завдання проектах; б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції; в) дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів; г) оцінка потреб у фінансуванні; д) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Пропозиції з корегування Стратегії за стратегічними та оперативними цілями, проектами та завданнями можуть вноситися:

- членами Комітету з управління впровадженням Стратегії;
- депутатами міської ради;
- зацікавленими організаціями, установами, громадськими організаціями та мешканцями.

Для всіх можливих форм організації процесу моніторингу головним є проведення ретельного відслідковування виконання завдань і реалізації проектів, коригування та актуалізація Стратегії з огляду на зміну ситуації, оскільки одні проекти будуть завершені, а деякі замінені іншими.

Члени Комітету з управління впровадженням Стратегії, повинні відстежувати, щоб стратегічні й оперативні цілі, завдання залишалися актуальними та реалізовувалися. Комітет збирається з встановленою періодичністю (але не менше одного разу на півроку) для оцінки досягнутих результатів і внесення запропонованих змін. Проекти рішень щодо змін до Стратегії виносяться на розгляд міської ради.

Показники оцінки реалізації Стратегії (індикатори досягнення результату)

Загальні показники	
1.	Обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на одного мешканця
2.	Обсяги фактичних видатків місцевого бюджету на одного мешканця
3.	Середня місячна заробітна плата (розмежовані за статтю дані)
4.	Обсяг інвестицій в основний капітал
5.	Загальний обсяг експорту
6.	Чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки (розмежовані за статтю дані)
Стратегічний напрям А	
1.	Частка промислової продукції, виробленої малими підприємствами в загальному обсязі
2.	Частка інноваційно-активних підприємств у загальній кількості підприємств міста (%)
3.	Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції підприємствами міста (%)
4.	Частка інноваційної продукції реалізованої на експорт в загальному обсязі експорту підприємствами міста (%)
5.	Кількість новостворених робочих місць (розмежовані за статтю дані)
6.	Кількість малих та середніх підприємств на 10 тис. осіб населення
7.	Кількість проведених заходів за участю визначеного кола асоціації експортерів, кластерів
8.	Кількість відвідувачів / туристів з інших регіонів України (розмежовані за статтю дані)
9.	Кількість подій (фестивалів, конференцій, святкувань) на рік
Стратегічний напрям В	
1.	Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку міста на душу населення
2.	Обсяг реалізованої промислової продукції на душу населення
3.	Обсяг залучених коштів МТД
4.	Кількість інвестиційних форумів, бізнес, інвестиційних та міжнародних місій на рік
5.	Чисельність випускників Кременчуцьких ВНЗ, працевлаштованих в межах міста за спеціальністю
Стратегічний напрям С	
6.	Економія бюджетних коштів в результаті впровадження енергоефективних заходів
7.	Економія енергетичних ресурсів в результаті впровадження енергоефективних заходів
8.	Обсяги коштів МТД, кредитів, інвестиційних ресурсів фінансових установ в проекти енергоефективності, залучені містом
9.	Обсяги коштів залучених населенням в рамках «теплих кредитів»
10.	Зменшення / збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення
11.	Обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища
12.	Кількість осіб, залучених до заходів з екологічної освіти (розмежовані за статтю дані)
Стратегічний напрям D	
13.	Динаміка чисельності населення міста за рік (розмежовані за статтю дані)
14.	Природний приріст/скорочення населення
15.	Рівень безробіття
16.	Кількість учасників-призерів предметних олімпіад різних рівнів
17.	Результат ЗНО в цілому у навчальних закладах міста
18.	% вступу випускників шкіл міста до ВНЗ (розмежовані за статтю дані)
19.	Кількість заходів з попередження злочинності серед неповнолітніх проведених у навчальних закладах освіти
20.	Кількість спортивних споруд та об'єктів введених в експлуатацію
21.	Кількість громадян, охоплених спортивними секціями (розмежовані за статтю дані)

22.	Кількість змагань усіх рівнів, в яких взяли участь вихованці спортивних секцій міста
23.	Кількість конкурсів, фестивалів усіх рівнів, в яких взяли участь вихованці творчих колективів міста

У розробці стратегії міста брали активну участь

Малецький Віталій Олексійович	– міський голова, голова робочої групи;
Пелипенко Володимир Михайлович	– перший заступник міського голови, заступник голови робочої групи;
Кравченко Дмитро Васильович	– заступник міського голови, заступник голови робочої групи;
Мельник Андрій Васильович	– директор комунального підприємства «Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста «Кременчук Інвест», заступник голови робочої групи;
Панасенко Інна Юріївна	– фахівець комунального підприємства «Кременчуцький центр міжнародних зв'язків та економічного розвитку міста «Кременчук Інвест», секретар робочої групи.
Безверха Ірина Олександрівна	– начальник управління земельних ресурсів виконавчого комітету Кременчуцької міської ради Полтавської області;
Борисенко Володимир Анатолійович	– директор відділення Публічного акціонерного товариства «Діамантбанк» в місті Кременчук №1(за згодою);
Брижаха Костянтин Григорович	– перший віце-президент громадської організації «Асоціація сприяння міжнародному бізнесу та розвитку» (за згодою);
Волощенко Олександра Григорівна	– начальник управління містобудування та архітектури виконавчого комітету Кременчуцької міської ради;
Герасименко Наталія Олексіївна	– голова Кременчуцького міського товариства інвалідів Полтавської обласної організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України» (за згодою);
Гинькут Віктор Петрович	– директор Кременчуцького відділення Полтавської Торгово-промислової палати (за згодою);
Головач Олександр Леонідович	– депутат Кременчуцької міської ради, голова фракції «Батьківщина» (за згодою);
Гордєєва Валентина Яківна	– депутат Кременчуцької міської ради (за згодою);
Декусар Валерій Володимирович	– заступник міського голови;
Кавунник Дмитро Вікторович	– депутат Кременчуцької міської ради, голова фракції політичної партії «Радикальна партія Олега Ляшка» (за згодою);

Литвиненко Анатолій Кузьмич	– виконавчий директор громадської організації «Кременчуцька міська організація роботодавців» (за згодою);
Ляпота Володимир Іванович	– голова правління «Громадської організації соціальна реабілітація та юридична допомога «ІТАДІ» (за згодою);
Марченко Анатолій Миколайович	– керівник Кременчуцької міської молодіжної громадської організації «Нове серце» (за згодою);
Маслак Ольга Іванівна	– д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (за згодою);
Москалик Геннадій Федорович	– директор Департаменту освіти виконавчого комітету Кременчуцької міської ради Полтавської області;
Москалик Іван Володимирович	– начальник управління житлово-комунального господарства Кременчуцької міської ради;
Неїленко Тетяна Григорівна	– заступник міського голови – начальник фінансового управління виконавчого комітету Кременчуцької міської ради Полтавської області;
Никифоров Володимир Валентинович	– д.б.н., перший проректор Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (за згодою);
Павленко Ганна Михайлівна	– депутат Кременчуцької міської ради (за згодою);
Перевезенцев Євген Михайлович	– громадський активіст (за згодою);
Піддубна Оксана Миколаївна	– депутат Кременчуцької міської ради (за згодою);
Плескун Олександр Володимирович	– депутат Кременчуцької міської ради, голова постійної депутатської комісії міської ради з питань бюджету, фінансів, соціально-економічного розвитку та інвестиційної політики (за згодою);
Проценко Наталія Костянтинівна	– начальник управління державної реєстрації виконавчого комітету Кременчуцької міської ради;
Проценко Руслан Олександрович	– заступник міського голови;
Роженко Олександр Анатолійович	– депутат Кременчуцької міської ради, голова фракції «Рідне місто» (за згодою);
Семеняченко Ігор Валентинович	– голова правління громадської організації «Фонд розвитку громади міста

	Кременчук», голова правління Асоціації Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Кременчук» (за згодою);
Слюсаренко Світлана Василівна	– Директор професійно-технічного училища № 6 міста Кременчука (за згодою);
Сокурєнко Петро Іванович	– директор Кременчуцького інституту Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, к.е.н., професор кафедри міжнародної економіки, консультант-експерт з міжнародних контактів (за згодою);
Суперека Юлія Костянтинівна	– член ради правління Кременчуцького міського комітету молодіжних організацій (за згодою);
Ткаченко Олександр Юрійович	– представник громадської організації «Громадський споживчий контроль» (за згодою);
Усанова Ольга Петрівна	– заступник міського голови;
Шаповалов Руслан Васильович	– керуючий справами виконкому міської ради;
Шевченко Микола Іванович	– депутат Кременчуцької міської ради, голова постійної комісії з питань промисловості, будівництва, підприємницької діяльності, побутового, торговельного обслуговування та регуляторної політики (за згодою).